

DEBRECZEN

szekesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérbázis)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO
XX. évf. 119. sz. 1943. május 27 csütörtök

Előfizetési ár: havonta 3.80 P, negyed-
évre 11.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 16 fillér, vasárnap 30 fillér.

A magyar ifjúságért

Abban az időben, mikor az egész világ háborús lázban ég, nálunk a rendkívüli idők minden gondja mellett is olyan kezdeményezések és akciók követik egymást, melyek még boldog békeidőknek is díszére váltak volna. A magyar ifjúság nevelésének és tanultságának előmozdításáról van szó.

Már a háborús időkben indult meg és mégis szép eredménnyel folyik a debreceni ösi *Kollegium* felújítására indult akció, az újabb időkben terebélyesedett ki a paraszti tehetségek felkarolására alapított *Győrffy kollégium*, létesült a *Darányi Diák-ház*; a fővárosban tanuló református főiskolai hallgatók befogadására, most újabban pedig az *Országos Katolikus Diákotthon* nagybizottsága kezdte meg a szervező — gyűjtő munkát és tartott gyűlést.

Figyelemreméltó kijelentések hangzottak el ezen a gyűlésen. Kállay Miklós miniszterelnök hangoztatta, hogy a magyar ifjúságot olyannak kell nevelnünk, hogy a nemzet jövőjét biztosítani tudja; csak akkor lesz örökkévaló a nemzet, csak akkor lesznek dicsőségek a történelem előre meg nem irt, de mindnyájunk által elképzelt lapjai, ha lélekkel, erényekkel töltődnek azok a lehetőségek, amelyeket az idő, a kor ad a nemzetnek. Serédi hercegprímás pedig méltán mutatott rá arra, hogy mindnyájan felelősek vagyunk azért az ifjúságért, amely a nemzet sorsát fogja irányítani.

A magyar ifjúság után sok keznyúl ki, ez az ifjúság a kavargó eszméáramlatok mai korában sokféle hatást ald kerül. Eppen azért rendkívül fontos, hogy a magyar fiatalság megtartassék az örök magyar eszményeknek, töle távol tartassék minden téveszme és kártékony hatás. A nemzet jövője azon fordul meg, hogy ki neveli az új nemzedéket, az ifjúságot, a jövő vezető rétegét. Ebben van nagy felelőssége az irányító tényezőknek, de az egész magyar társadalomnak. Ezért látja minden jó magyar szívesen, ha a szellemi és erkölcsi, vallásos és hazafias oktatás és nevelés a történelmi magyar tudattól áthatott hivatott kezekben marad és a körülmények, a nevelés lehetőségei kitágulnak a Diákotthonok, internátusok létesítésével.

A nemzet legfőbb kincse fiatalsága, az utána következő generáció. Ezt a kincset éppen a mai sorsdöntő időkben kell féltő gonddal vigyázni és megbecsülni. Ne feledjük, hogy minden felforgató áramlat milyen előszereettel veti magát az ifjúságra. Ezt láttuk a múltban is. A nemzet jövőjére az ifjúság nevelése rányomja a maga bélyegét. Nem csak testi, hanem lelki betegségeket fenyegetik az ifjúságot. A

A légi bombázások korlátozását javasolja a spanyol sajtó

Churchill nyilatkozott: a háborút mindkét arcvonalon folytatni akarják és szívesen bombáznák Szibériából Japánt — Berlini válasz Churchill kijelentéseire — Washingtonban még mindig tanácskoznak és várják Sztalin választ

Pavolini: A német super-bomba a háború új meglepetése

Hadászati tekintetekben változatlan a helyzet, földi harcok a keleti fronton csak járőrváltásokban merül ki, míg annál hevesebb a légi háború úgy nyugaton, mint délen.

A spanyol sajtó harcot indított a légi bombázások korlátozása érdekében. Ezeket a harcok eseményeket a spanyol lapok rettentően és haszontalan tettek minősítik.

A londoni „Daily Express” szerint a spanyol lapoknak ez a fellépése folytatása Franco tábornok, államfő és Jordana külügyminiszter beszédeinek. Megjegyzel a lap, hogy a szövetségesek ennek ellenére nem gondolnak bármiféle ilyen természetű javaslat elfogadására.

A tengelysajtó részéről is történt figyelemreméltó megnyilatkozás a légi bombázásokkal kapcsolatban.

Pavolini olasz publicista vezércikkében megállapítja, hogy amikor az angolok annakidején megkezdtek a német városok bombázását, nem gondolták, hogy olyan hamar választ kapnak a németektől Coventry és London lakónegyedének bombázása által. Most ugyanez történik — állapítja meg Pavolini — mert a Rajnavidek, Szicília és más olasz és német vidékek történelmi városainak bombázása, a gyermekek és asztronyok legéptegyevezése, a robbanó tárgyak ledobása után megkapták a méltó választ a német szuperbombáktól azok, akik az Olaszország és Németország elleni bombatámadások fokozását követelik és nem nyugszanak, mert még a Szent Péter-templom kupolája épségben van.

Most természetesen nem örvendeznek a bombatámadások sikerei miatt, mert ezek a bombák angol városokra hullottak le. Most titkos ülésre gyűlnek össze, hogy megfejtsek ennek az új oxilikuil-bombának a titkát, amely öt hatalmas épületet egy csapásra eltöröl a föld színéről és azt a gépet, amely ledobta, még négyezer méteres magasságban is megreszketteti.

fiatalság lelkében bele kell lépelní, hogy hinni, küzdeni tudjon a magyar hazáért, hogy az erkölcsbomlasztó áramlatokkal szembe tudja állítani a magasabbrendű erkölcsi felfogást. Mindenképpen helyeslenlő, hogy a magyar fiatalságért való

Mi azonban nem örülünk — állapítja meg Pavolini — és nem tréfálkozunk ennek az új találmánynak a hatása fölött. A teljes pusztulásnak ez a képe nem tesz a pusztítás kedvelőjévé bennünket. Mi ezekben az új összetételű, sűrített levegőjű bombákban azt a nemzetközi nyelvet üdvözöljük, amely arra szolgál, hogy megnyissa minden kinek a fülét.

Pavolini ezután az új bombáról mint a háború meglepetéséről ír. Az ellenség — úgy látszik — elefejtkezett a meglepetések lehetőségéről és az ellenségnek, amely olyan biztos győzelemben, számolnia kell azzal, hogy minden háború törvénye a meglepetés és az új oxilikuil-bombák csak újabb sorozatát nyitották meg az ilyen meglepetéseknek.

CHURCHILL NYILATKOZATA

A washingtoni tárgyalások még tartanak, immár második hete, de még hivatalos jelentés az eredményről nem adtak. Churchill brit miniszterelnök a Fehér Ház keddi sajtóértekezletén, hogy a nagy kíváncsiságot kielégítse, nyilatkozott az újságírók előtt.

A brit premier — mint a Német Távirati Iroda az angol hírszolgálat erről szóló jelentését ismerteti — kijelentette, hogy ha a háború elég hosszú ideig fog tartani, akkor „a légi háború terén a szövetségeseknek a fegyvergyártásban egyre nagyobb fölénye döntővé fog válni”. „A szövetségesek hadigépezetének egyre fokozódó erejét” egyre nagyobb mértékben fogják harsabavetni az ellenség ellen valamennyi arcvonalon.

Egy újságíró megkérdezte, hogy mi a véleménye Japánnak Ausztrália ellen irányuló fenyegetéséről. Churchill azt válaszolta, hogy ez a fenyegetés most kevésbé tűnik neki komolynak, mint legutóbbi washingtoni látogatása idején.

Churchill hangsúlyozta aztán, hogy a győzelem kivívásánál inkább a adserleg erejére számít, mintsem a tereghatalmak belső

felelősségérzet a gondoskodás újabb és újabb mozgalmait teremti meg. Az örök magyar nemzet szempontjából a legjobb befektetés az az áldozat, amit a fiatalságért hozunk. Ennek bőséges kamata a jobb magyar jövő!

összeomlására. Ismételtlen hangoztatta, hogy a szövetségesek a háborút „valamennyi ellenségük teljes és feltétel nélküli leveréséig” akarják folytatni. Ez éppúgy áll Európára, mint Ázsiára.

Diesérő hangon emlékezett meg ezután a brit miniszterelnök a szovjetországi szövetségesről s megemlítette a Németország ellen irányuló brit-amerikai légi támadásokat; majd közölte, hogy az „európai hadszíntér” számára még nem választották ki a szövetséges főparancsnokot.

Indiára vonatkozó kérdésekre válaszul Churchill kijelentette, Nagy-Britannia élénken öhajlja a Japán elleni háború intenzitásának növelését. Washingtoni tartózkodása során ezt a kérdést hosszasan megtárgyalták s azt hiszi, hogy a szövetségesek erre vonatkozó tervet megfelelőek. Ennél a kérdésnél a szövetséges haderők elosztásának problémájáról van szó, ezt pedig nagymértékben a szállítási lehetőségek szabják meg.

A Komintern feloszlásával kapcsolatban Churchill kijelentette, hogy örül ennek.

A hadihelyzetről szólva kifejtette, hogy a brit és amerikai vezetők elhatározták a csendes-óceáni háború legerélyesebb folytatását.

Egy újságíró felvetette a kérdést, vajjon fennáll-e a lehetőség annak, hogy a Szovjet-unió a szövetségesekkel együtt esetleg megtámadja Japánt. Churchill erre válaszulva kijelentette, nem adtak neki alkalmat arra, hogy a szovjetnek ebben a tárgyban utasításokat adjon. „Oroszország súlyos veszteségeket szenvedett” — mondotta — „s én belátom, hogy kormányától nem lehet többet kívánni”. A szovjet azonban jól tudja — mondta végül Churchill —, hogy a japánok meglehetősen opportunista szemmel ügyelnek rá.

Churchill még azt is kijelentette, nem tiltok, hogy a szövetségesek alkalmadtán szívesen használnák fel a szibériai támaszpontokat Japán bombázására.

NÉMET VÁLASZ CHURCHILL KIJELENTÉSEIRE

A berlini Wilhelmstrassehez közelálló körökben Churchillnek a Fehér Ház sajtóértekezletén tett kijelentéseit a brit miniszterelnöknek az amerikai kon-

gresszus előtt mondott beszéde felhívított kiadásának tekintik.

Erre a nyilatkozatra is érvényes mértékadó német körök akkori megállapítása. Churchill és Roosevelt kitart a légi támadások terrorterve mellett és ettől hatásosabb eredményt vár, mint egyéb katonai vállalkozásoktól, amelyek felett még mindig nem döntöttek, kétségkívül azért, mert a triumvirátus harmadik tagja, Sztalin még mindig nem mondta ki a döntő szót.

Churchill nyilatkozata óvatossan kitért egyes kényelmetlen kérdésekre elől, mint például Szovjet-Oroszország részvétele a Japán elleni közös harcban, illetve szovjet támaszpontok átengedése egy Japán elleni támadás céljára. Ezeket a kérdéseket csak személyes megbeszélés során intézhetik el Sztalinnal.

Mindenesetre rendkívül érdekes körülmény, hogy a Fehér Ház sajtóértekezletén ez a kérdés is szónyegre került. Churchill olyan elégtétellel beszélt a III. Internacionale feloszlásáról, hogy ebből biztosan következtethetünk arra, hogy Rooseveltnek és Churchillnek volt része Sztalin elhatározásában. Német részről már ismételtlen kifejtették azokat a kézenfekvő okokat, amelyek az angol és amerikai vezetőséget ilyen irányú kezdeményezésekre indították.

IDEGHÁBORÚ

A „Basler Nationalzeitung” hosszabb cikkben foglalkozik az „idegháborúval”. A cikket kivonatossan ismertetik az olasz lapok is, megemlítve, hogy a cikkben ismertetett londoni felfogás szerint brit repülőgépeknek legutóbb Róma felett való átrepülése „utolsó figyelmeztetésnek” tekintendő. Utal még a lap a „Daily Mail”-nek arra a közléseire, amely szerint Roosevelt és Churchill az olasz néphez intézendő felhívást tervez. Ezzel kapcsolatban a „Giornale d'Italia”, a „Messaggero”, a „Popolo d'Italia” és több más olasz lap megismétli azt a korábbi felhívatásos nyilatkozatot, amely szerint Olaszországot semmiféle szírihangokkal nem lehet el-
téríteni arról az útról, amelyet

TOKÉS FOTO
FÉNYKÉPEZŐGÉPET VÁSÁROL

Heves hőviszketésnél és csalánkútsánál a gyomor és a béltraktus reggel, felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel feltétlenül tisztítandó. Kérdezze meg orvosát.

a sors számára kijelöli s amelyen elérhet a boldog jövőndőhöz.

Lényegében a légi támadásokat is az idegháború eseményei közé sorolják, mert hiszen nyilvánvaló, hogy az angolszász részről a légi háborút előkészítésnek tekintik a háború előkelendő eseményeire. Az angolszász lapokban egyre sürűbben látnak napvilágot olyan közlemények, amelyek szerint a légi offenzívát fokozzák és területileg is kiterjesztik.

INVÁZIÓS TERVEZGETÉSEK

A washingtoni megbeszélések eredményeiről közzétett számos találgatással szemben az angol újságok nagyjában egyöntetű jelentéseket közölnek. A jelentések több pontjai a következők: Az újabb orosz offenzíva lehetővé tétele érdekében déli és nyugati irányból brit, illetve amerikai harapófogómozdulatokra van szükség. Egyidejűleg élni kell a szövetségesek légi támadásait, Kelet-Ázsiában állóháborút kell viselni addig, míg az év vége felé a támadás lehetővé válik. A szövetségesek propagandatevékenységét az európai országokban élni kell, hivatkozással „a közvetlenül küszöbön álló invázióra” és elő kell készíteni a titkos ellenállást.

HELSINKI CÍFOLAT

A finn fővárosban hivatalosan megafolták a moszkvai rádiókat azt az állítást, hogy Zeitzler német vezérkar főnök és Diell tengernagy, a német jegestengeri flotta parancsnoka Finnországban tartózkodik a keleti támadási tervek megvitatása végett. A finn hivatalos jelentés szerint a moszkvai rádióknak ez a jelentése teljesen légből kapott.

KAIRÓBAN VAGY TEHERÁN-BAN LESZ A TALÁLKOZÁS SZTALINNAL?

Churchill még mindig Washingtonban van és hosszúra nyúlt amerikai tartózkodása — hír szerint — arra vezethető vissza, hogy még sem ő, sem Roosevelt nem adta fel a reményt egy Sztalinnal tartandó közös tanácskozás felé a hozzájárulással kapcsolatban. A svéd lapok tudósításai szerint Washingtonban számítanak arra, hogy ez a közös tanácskozás létre is jöjjön. A találkozás színhelyéről ugyanezen jelentések szerint valószínűleg Kairót vagy Teheránt fogják választani.

FRANCIA MELLÉKKORMÁNY AFRIKÁBAN

Giraud és De Gaulle, a két ellenlábás szakadár francia tábornok nagynehezen megegyezik egymással. Ezzel kapcsolatban híre jár, hogy kormány akarunk alakítani.

Mint Berlinből jelentik, német politikai körökben tudomásul veszik azokat a híreket,

amelyek arról szólnak, hogy Észak-Afrikában francia mellékkormány akarnak alakítani Giraud és De Gaulle részvételével.

Német hadijelentés

Rohamcsapatvállalkozások a keleti fronton — Nyugat-Németország fölött 24, a tenger fölött 15 ellenséges repülőgépet lelőtek

A német véderő főparancsnoka közli:

A keleti arcvonalról német rohamcsapatok sikeres tevékenységét jelentik. A szovjet szörvénnyos helyi jellegű támadásai kudarcba fulladtak.

A német léghaderő folytatta a szovjet összeköttetési vonalak támadását, ezenkívül repülőtámaszpontokat és ipari célokat bombázott.

Szardára virradóra angol repülőgépek megtámadták Nyugat-Németországot. A lakosságnak

azonban nem tartják politikailag olyan fontosnak, hogy ezzel a kérdéssel közelebbről foglalkozzanak.

vesztései vannak, épületekben károk estek. A támadó bombázók közül 24-et lelőttünk.

Légi haderőnk a Földközi tengeren és az Atlanti óceán partján 15 ellenséges repülőgépet semmisített meg.

Bizerta kikötőjét bombákkal megtámadtuk.

Gyors német harci repülőgépek kedden nehéz bombákkal a brightoni kikötő ipari berendezéseit és ellátó üzemeit támadták. Két repülőgépünk nem tért vissza. (MTI)

Olasz hadijelentés

Ismételt támadás érte Messinát — 44 ellenséges repülőgépet lelőttek

Az olasz főhadiszállás közleménye:

Egy olasz torpedóvető repülőgépkötélék az algéri partok mentén végzett felderítő út során vadászrepülőgépektől kísért ellenséges hajókaravánra bukkant. Két közepes tonnatartalmú gőzös elsüllyedt, egy pedig súlyosan megrongálódott.

Az ellenséges légi erő kedden támadást intézett több szicíliai község, Pantelleria szigete és néhány szardíniai város ellen. Ismételt támadást érte Messina városát, amely súlyos károkat szenvedett, különösen központi negyedében. A polgári lakosság áldozatainak számbavétele folyamatban van. A lelőtt ellenséges repülőgépek száma 44. Ebből 15-öt az első olasz légi ezred vadászgépei és a szárazföldi vadászok 181. csoportja

lőtt le, 8-at német vadászgépek pusztítottak el, 21-et pedig a légvédelmi ütegek.

Utólagos jelentések szerint a keddi közleményben jelzett ellenséges veszteséghez még 12 repülőgépet kell hozzászámítani, amelyek közül 4-et a Sassari mellett fekvő Olbia légvédelmi ütegei, 8-at pedig Szardínia felett vívott légi harcban olasz vadászgépek semmisítettek meg. A lelőtt repülőgépek nagy része a tengerbe zuhant.

Az elpusztult ellenséges repülőgépek közül nyolc „repülő-étető” az Eoli-szigetek közelében zuhant le, két Liberator a Spartivento-foktól délre, három a Reggio di Calabria környékén fekvő Boya Marinától délkeletre, egy pedig a Messina vidékén fekvő Ali Marinától délkeletre. (MTI)

Japán-angolszász háború

A japánok 119.400 tonnát és 17 búvárhajót süllyesztettek el az északi Csendes-óceánon —

Tokió, május 26 (NTI): A japán császári főhadiszállás szerdán közzétette, hogy a japán haditengerészet egységei május 5-től 24-ig a Csendes-óceán északi vizéin a következő eredményeket érték el:

Japán búvárhajók elsüllyesztettek két egyenként 15 ezer tonnás tartályhajót, hat összesen 65 ezer tonnát létező szállítóhajót és egy 15 ezertonnás teherhajót. Japán repülőgépek négy szállítóhajót süllyesztettek el összesen 9400 tonnát.

A japán haditengerészet egyéb egységei ezenkívül április 1-től május 20-ig 17 ellenséges búvár-

hajót süllyesztettek el.

JAPÁN CSAPATOK ELFOGLALTÁK CSANGJANGOT

Sanghaj, május 26. (NTI): A japán csapatok szakadatlan előre nyomulása közben hétfőn délelőtt érték Csangjangot, Icsangtól 30 kilométernyire délre, múltán a várostól északra levő hegységben megtörték a 13. esungkingi hadosztály ellenállását. A japán túzéréség és légi fegyvernem támogatja a gyalogságot, amelynek előrehaladását megnehezítette a folyók áradása. Hétfőn délelőtt Csangjang a japánok kezére került. (MTI)

Dortmundban két kórház rombadőlt, a színház leégett

Berlin, május 26. A hétfőre virradó holdfényes éjszaka — mint már jelentették — Dortmundot bombázták az angol repülőgépek. A többi között eltaláltak négy kórházat, két kórház teljesen rombadőlt, kettő pedig súlyosan megrongálódott. Ezeket a jól felismerhető polgári célpontok elleni támadásokat Berlinben annál is inkább elítélik, mert így a

légitámadások polgári sebesülteinek orvosi kezelése is lehetetlenné vált.

A kórházakon kívül több templomot találtak el a bombák azonkívül a városi színházat. Teljesen leégett a színház.

A Dortmund fölött leőtt 44 támadógép személyzetének elvesztésével a brit léghaderő 350 pilótát veszített.

Reggio Calabriában több templomot súlyosan megrongáltak a légibombák

Róma, május 26. A Reggio Calabria ellen intézett légi támadásban elpusztult a székesegyház szentséghelyisége, amely nemzeti műemlék volt. A bombák szétrombolták az érseki

szemináriumot is. Súlyos kárt szenvedett a Szent Lucia, a Szent Ágoston és a Szent Pál templom is. Az ellenséges repülőgépek Villa San Giovanni temetőjére is bombákat dobtak. (MTI)

Meteor Mozgó műsora
Csütörtökön 5 és 7 órákor utoljára!
Létekbemarkoló szerelmi regény!
ZARAH LEANDER
Az asszony szív
Pénteken szünet, Szombaton: Szabolcs, Magyar film

Apolló filmszínház
Előadások: fél 4, fél 6, fél 8 órákor.
Negylovas hintó
A legtekintélyesebb zenés magyar vígjáték.
Szemere, Hajnassy, Turay, Mály, két Pelhes és Vizváry
A mai modern fiatalság szerelmi csalája két régi udvarház miatt.

Hungária Filmszínház
A bűn és önfeláldozó szerelem harca!
Külvárosi őrszoba
Főszereplők:
Karády Katalin, Nagy István, Csontos Gyula.
Előadások: 5 és 7 órákor.

Vígyszínház mozgó
Ma 5 és 7 órákor utoljára a kedves, vidám, szórakoztató magyar film:
Párboj semmiért
Főszereplők: Nagy Alice, Csontos, Somlay, Pataky, Vaszary Piri, Pethes.

Délangliai város bombázták az angol repülőgépek

Amszterdam, május 26. Az angol hírszolgálat jelentése szerint tegnap, kedden délután nagyobb számú német repülőgép támadást intézett egy város ellen Anglia

déli partján. Több épület rombadőlt, a halottak száma egyelőre ismeretlen. Egy német gépet lelőttek.

74 repülőgépet lőttek le Szicília és Pantelleria felett

Róma, máj. 26. (NTI) A legutóbbi két nap folyamán az angol és amerikai légi erők Szicília és Pantelleria fölött légi

harcokban együttvéve 74 repülőgépet veszítettek. (MTI)

Repülőhalált halt egy német repülőtábornok

Berlin, május 26. Mint a Német Távirati Iroda értesül, Hofman von Waldau repülőtábornok, egy német légi alakulat

parancsnoka, arcvonalán végzett szolgálati útja alkalmával repülőhalált halt. (MTI)

Kombinált iparcsoportok a német légi károk kijávitására

Berlin, május 26. A Birodalom minden részében éjjel-nappal kombinált iparcsoportok állanak készenlétben, hogy légitámadás által sújtott helyre sieszenek és amennyire lehet kijavítsák a károkat. Az egyes csoportok körülményekből, ácsokból és üvegcsokból állanak. A csoport kiküldését a berlini központi irodától kell kérni távirati úton, abban az esetben, ha a helybeli iparosok nem tudják kijavítani a károkat.

Különösen sürgős esetekben mint például kórházak bombázása után a berlini központi repülőgépen küldi a javítócsoportokat. Egyebként valamennyi német város javítási kerületekre osztották fel és minden kerület javítócsoportjának parancsnoka egy-egy kijelölt kézművesmester a kerületben lakó összes iparosok légitámadás esetén azonnal jelentkezzenek a mesternél és intézkedik felhasználásukról. (NST)

Olasz asszonyok és gyermekek hazaszállítása Afrikából

Gibraltár, május 26. Négy olasz motoros hajó Gibraltárba érkezett. A hajók hazaszállítják az eritreai, szómáliai és absziszíniai olaszok feleségeit és

gyermekait. Az olasz hajónak e harmadik és utolsó útjával 30.000-re növekedett a Kelet-Afrikából Olaszországba hazaszállított személyek száma.

A szovjet hadászati tervei

Berlin május 26. (NTI): A Leningrád körüli német arcvonal jelentőségéről és a szovjet hadászati terveiről a következőket közli egy harctéri jelentés. A mélyen tagozott keleti arcvonal 1941 óta dacol a Szovjetunió Európa ellen irányuló áttörési kísérleteivel szemben. A Szovjet a jövőben sem számíthat arra, hogy az Ilmen-tó, Szmolenszk, Orjanszk, Orel, Charkov, Sztalino, Taganrog vonalon túl nyugaton tért hódítson. A Szovjet erőfeszítések célja az északi szakaszon látszólag csak a fenyegetett Leningrád védelme. A valóságban sokkal távolabb célok lebegnek a szem előtt. A Szovjet a Volchov és Reppusz-tó között szét akarja törni a német záró gyűrűt, hogy Esztországba bevonulhasson, újra beférközhessen a Finn tengeröböl területére, a finn és norvég tömböt leszáktassa a német vona-

lakról és ezen az úton újra kiépítse a közvetlen kapcsolatot Angliával Skandinávián keresztül. A Ladoga-tó környékén 1943 március hó 25-én vívott nagy csatában a német csapatok ismét megműsültek ezeket a szovjet szándékokat a bolsevisták csak egészen keskeny területet hódítottak meg Leningrád felé, szárazföldi összeköttetésük. Mindenesetre ez a vállalkozás rengeteg áldozatba került s ez a folyosó aránylag nem is olyan jelentős, hiszen Leningrád ellátásáról már több mint egy év óta a Ladoga tavon keresztül gondoskodhattak.

A Ladoga-tó melletti csata mérlege nagyon kedvezőtlen a Szovjet számára. A Szovjet egy millió halottat, foglyot és sebesültet valamint hatalmas anyagot megvesztett, de távoli célpontjait megközelítőleg sem érte el.

Harc a partizánokkal 2000 méteres sziklahegyekben

Zágráb, május 26. (MTI) A Dél-Bosznia-ból és Hercegovinából kiszorított partizán bandák lassan átszivárogtak Montenegró irtatlan hegyeibe, ahol a német-olasz-horvát és újabb bolgár csapatok tovább üldözik őket. Az ellenállási fészkek kifűstölése sokszor kétezer méternél magasabb sziklahegyekben történik, ahol je-

lenleg is magasan áll a hó. — A tisztogató munkálatok lassan haladnak előre a szivósan védekező ellenséggel szemben. A harcok rövidnek és elkeseredettek. A közlekedési nehézségek óriásiak, a vad őserdővel borított vidéken állandóan esik, vagy havazik. A partizán csapatok Draga Mihajlovics vezetésével harcognak.

Rendkívül súlyos az élelmezési helyzet a Szovjet-Unióban

Berlin, máj. 26. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti: A bolsevistákat a népélelmezés terén minden valószínűség szerint olyan nagyméretű katasztrófa fenyegeti, amely mellett még az ukránjai hirhedi éhínségek is elhalványulnak. A nagyarányú behívások folytán,

amelyet a télen és tavasszal Szovjetországban végrehajtottak, az 1942. évi termésnek legfeljebb a felét lehet elérni ebben az évben. Kikerülhetetlennek látszik a teljes összeomlás, hacsak az angoloknak és amerikaiaknak nem sikerült megfélemlő mennyiségű élelmiszert juttatniuk bolsevista szövetségesek számára. E helyzetre való tekintettel érthetőek azok a bolsevista követelések, amelyeket a hotspringsi élelmezési értekezlet elé terjesztettek. Ha az angolszászok valóban meg akarják előzni a fenyegető éhínséget a Szovjetunióban, a következő hónapokban legalább 6 millió tonnatartalmú hajóteret kell csatlakoztatni a hajóteret szállítására rendelkezésre bocsátaniok. (MTI)

Kállay miniszterelnök: Egy nemzet jövőjének legnagyobb biztosítéka az ifjúság

A hercegprímás és a miniszterelnök beszéde a katolikus diák otthonok nagybizottsági ülésén

Budapest, május 26. — A magyar katolikus társadalom kiválóságainak részvételével tartotta meg a katolikus diákok otthonok országos nagybizottsága diszgyűlést a Vigadóban.

Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás nagyobb beszédben nyitotta meg a nagygyűlést és szólott arról a fontos feladatról, amely a magyar ifjúság nevelésében mindenki számára legelső kötelességet ír elő. Mindazok — mondotta a hercegprímás —, akik a mostani veszedelmes bizonytalanságban aggódva tekintenek a jövőbe, már most atyai gondossággal szeretnék közép- és főiskoláinkon előkészíteni, biztosítani a szellemi és erkölcsi, a vallásos és hazafias oktatást és nevelést. Idézte a hercegprímás a szentírás, amely szerint, ha istentelenek ragadják magukhoz a kormányzó hatalmat, nyög a nép.

Bizakodását fejezte ki beszéde végén a hercegprímás, hogy mindenki meghozza tőle telhetőleg a legnemesebb célra, az ifjúság nevelésére, az áldozatot és ő maga ötvenezer pengős adománnyal nyitotta meg az országos gyűlést.

A hercegprímás nagy lelkesedéssel fogadott beszéde után Kállay Miklós miniszterelnök melledett szólásra.

Bevezető szavaiban hangsúlyozta, hogy a kormány minden erejével azon lesz, hogy az új katolikus nevelés alapjainak megvetése minél hamarabb sikerüljön.

— Osztom, mintahogy mind-

nyájan osztjuk — folytatta a miniszterelnök — Öminenciájának azt a megállapítását, hogy egy nemzet jövőjének legnagyobb biztosítéka az ifjúság. Olyannak kell tehát nevelnünk ezt az ifjúságot, hogy a nemzet jövőjét biztosítani tudja.

— De mindent a fiatalságra bízni nem lehet. Igyekezzünk magunk is olyanok lenni, amilyenek a fiatalságot megállmodjuk, mert ez az egyik alapvető tényezője annak, hogy a fiatalság olyanra lehessen, amilyenek magunknak elképzeljük. A szülők felelősek gyermekeikért. Amilyenek az apák, olyanok a fiúk, amilyenek az anyák, olyanok a leányok. A szülőké a dicsőség, ha olyan generációt nevelnek fel, amely nagy értékkel szolgálja majd a nemzetet, de a felelősség és a bűnhődés is a szülőké, ha nem készítik elő lelkiükben és erőben azt, hogy egy jobb, nálunk különb fiatalság vehesse át majdán a vezetést az országban.

— Igen: fiatalság, előre! De könnyítsük is meg a fiatalságnak, hogy átvehesse tőlünk a nemzet sorsának intézését, könnyítsük meg azzal, hogy ma már mindent megteszünk ennek a jövőnek a megalapozására.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Szendy Károly polgármester hangsúlyozta, hogy a meghozandó áldozatokkal a magyar jövő akarják tovább építeni, majd az ifjúság három képviselője beszélt.

Szily államtitkárt a debreceni egyetem tisztelbeli doktorává avatja

A Kormányzó Úr a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy a debreceni Tisza István tudományegyetem dr. Szily Kálmán m. kir. titkos tanácsos, volt államtitkár, műegyetemi nyilvános rendes tanárt a ma-

gyar felső oktatás és különösen a debreceni tudományegyetem fejlesztése terén szerzett kimagasló érdemeiért a bölcséleti tudományok tisztelbeli doktorává avassa és számára a tisztelbeli doktori oklevelet kiszolgáltatassa.

A Kormányzóhelyettes emléke a szatmári Máv. fiúnevelőintézetben

Meghatóan szép ünnepséget tartottak a MÁV vitéz Horthy István fiúnevelőintézete, valamint öreg diákjai Szatmáron az intézet csarnokában. Emléktáblát lepleztek le, melyet a hősi halált halt Kormányzóhelyettes, valamint az 1914-18. évi világháborúban hősi halált halt volt növendékek emlékére állítottak fel.

Az emlékünnepély után irodalmi délutánt tartottak, melyen megjelent dr. Gyökössy Endre MÁV igazgató, a kiváló író is.

Az ünnepélyen kitűnően szerepelt a debreceni MÁV Egyetértés Dalköre, Hegyeshalmi Halassy Tibor volt növendék az öreg diákok nevében szép beszéddel adta át az emléktáblát rendezésének. Dr. Gyökössy Endre MÁV igazgatóhelyettes, a Petőfi Társaság tagja, ünnepi beszédében a magyarság hősi múltját idézte. A leleplezési ünnepély végén még a MÁV Egyetértés Dalköre énekelt.

Az irodalmi ünnepélyen került kiosztásra az a 120 pengős ösztöndíj is, melyet dr. Bohuss Károlyné minden évben életvégeig a vasutas ifjaknak adomá-

nyoz elhunyt édesapja, Székely Ferenc főtanácsos, volt debreceni, majd a budapesti keleti pályaudvar volt főnökének emlékére. Az irodalmi ünnepélyen újból énekelt az Egyetértés Dalköre.

Cigányzenét rendelt az öngyilkos

Makóról jelentik: Az egyik makói táviratképesítő táviratot akart kézbesíteni Erdélyi Antal asztalosmester lakására. A lakás ajtaját zárva találta és a szobából hörgést hallott. A szomszédok segítségével felnyitották a lakást és súlyos állapotban találták Erdélyi Antalné született Kádár Máriát, aki ismeretlen méreggel megmérgezte magát. Beszállították a kórházba, ahol délután meghalt. Búcsúlevelet hagyott hátra, amelyben azt kérte, hogy cigányzenével temessék el.

Veres István gazdasági alkalmazott, Bellegelő 20. szám alatti lakos, tegnap este lovat hajtott itatásra a kúthoz. A ló itatás közben fejberugta és Veres homlokán, fejtetején súlyos repesztett sebet szenvedett. A mentők a sebészeti klinikára szállították.

DEBRECZEN 3 OLDAL 1943 V. 27.

A téli csata magyar hősei

A téli csata egyik legvéresebb és legelkeseredettebb szakasza a susyeyi áttöréssel kapcsolatosan kialakult ütköz-

tek sorozata volt. Ezekben a harcokban tüntette ki magát Papp József főhadnagy, madi Kovács Dénes főhadnagy és Talpág Kálmán tartalékos főhadnagy, mindhárman ugyanannak a tüzérezrednek utéparancsnokai. A susyeyi védőállások 1943. január 14-én történt megrohanása alkalmával mindhárman vakmerő bátorsággal vezették utégeik tüzét meg akkor is, amikor az ellenség már közvetlen közelből fenyegette megfigyelőhelyeiket. Papp főhadnagy elkéseredett kézigrátharcot vívott a rátörő bolsevistákkal, majd tüzelőállásba vonult vissza, ahol a közben odáig nyomult ellenséges tomeggel immár utége élén vívott késhegyig menő közelharcot. Ugyanide vonult az ezred si- és rohamosztaga is amelynek nyomban ellentámadásra indultak. Papp főhadnagy utégeinek pusztító tüzével és az ellentámadás lendületével sikerült is a bolsevisták két hatalmas rohamát visszaverni, az ellenséges gyalogságot visszavonulásra kényszeríteni, majd hosszabb ideig feltartóztatni. Ezzel huzamosan késleltették Kresztiki község elestét. E harc közben az utolsó lövésig küzdő uteg kilőtte a bolsevisták két harc kocsiját is. Mikor Papp főhadnagynak az önfeláldozó harcban már csak néhány embere maradt, ezekkel visszavonult Kresztiki községbe, s annak kor védelmében harcolt addig, amíg a teljesen bekerített községből való áttöréskor halálos lövés érte.

Ugyanilyen reménytelen helyzetben harcolt például vitézséggel madi Kovács Dénes főhadnagy. Miután a gyalogság támogatása közben a legsúlyosabb veszteségeket okozta az ellenségnek, de az ennek ellenére is már mádi Kovács figyelemre rohanta meg, a hősi lelkű fiatal tiszt kézigrátharcot ragadva vette fel a küzdelmet támadóival. Szakadatlan kézigrátharc közepette huzódott vissza tüzelőállásába, ahol saját utegét, végül a már közelharcot vívó két másik uteg megmaradt legénységét is összevonta és személyesen vezette a küzdelmet. Az ellenség ekkor harcokocsikkal megerősített újabb támadóhullámokban özönlött előre. Madi Kovács főhadnagy rendületlenül szívvel biztatta további kitartásra embereit, s azok parancsnokuk példáján felbuzdulva, emberfeletti hősiességgel viaskodtak tovább Ezzel hosszúideig fel tartóztaták a bolsevistákat és így időt bíztosítottak a gyalogságnak az elvonulásra. Madi Kovács főhadnagy azonban súlyosan megsebesült a harcban.

Ugyanítt lelte halálát Talpág Kálmán tartalékos főhadnagy, aki az áttörés során félelmet nem ismerő bátorsággal irányította utége tüzét, roppant veszteségeket okozva az ellenségnek. Miként két bajtársát, őt is hatalmas támadás érte. Ennek elhárításában bámulatos nyugalmennal vezette a tüzelőállás legénységét, miközben maga mindig az első között harcolt. Leleplező és példaadó magatartásával sikerült is kivennie a tüzelőállásba már behatolt ellenséget. A további harcokban azonban súlyos sebet kapott, amelybe utóbb bele is halt.

Hősi önfeláldozásuk minlig megasztos példája marad a magyar honvéd áldozatos kötelességteljesítésnek.

Gandhinak nem engedik meg, hogy politikai tárgyalásokat folytasson

Amsterdam, május 26. A brit hírszolgálat közlése szerint az indiai brit kormány megtagadta Gandhi levelének Jinnahhoz, a muzulmán liga elnökéhez való továbbítását. A levélben Gandhi kifejezi azt a kívánságát, hogy

az elnökkel találkozzék. Az indiai brit kormány azt hozza fel okul, hogy Gandhi nagyméretű törvényellenes mozgalmat szított, ezért nem engedheti meg neki, hogy politikai tárgyalásokat folytasson. (NTL.)

Spanyol flottagyakorlatok

Madrid, május 26. (Stefani.) A spanyol hajóhad Ponlevedra vizein gyakorlatozást kezdett, amely június 25-éig tart. A tengerészeti parancsnok ság közölte, hogy „tilos övezet”-et létesít a gyakorlatozások

idejére a hajózás számára. Az övezet a 42 fok és 28 perc északi szélesség, a 42 fok 15 perc északi szélesség, a 9 fok 45 perc nyugati hosszúság között terül el. (MTL.)

Sztrájkok Amerikában

Newyorkból jelentik: A General Tyreco mintegy 3000 munkása csatlakozott más három nagy részvénytársaság sztrájkolóihoz. (MTI)

Három nagy amerikai aroncsyár kedden beszüntette a munkát a háborús munkaügyi hivatal döntése miatt. Ebben az iparágban 49 ezer ember sztrájkba lépett.

Olasz katonák aratási szabadsága

Róma, május 26. A Lavoro Fascista jelentése szerint a gabonara aratási munkálatok elvégzésére ezred is szabadságokat engedélyeznek az olasz hadsereg le-

génységi állományú s altisztikarához tartozó tagjainak. Ilyen természetű szabadságokat május hó 20-tól augusztus 1-ig lehet engedélyezni.

Új vitaminokat fedezett fel egy magyar tudós

Gyógyítható általuk a Basedow-kór és a vészes vérszegénység

Zürich, május 26. Mansfeld Geza pécsi egyetemi tanár a bázeli orvostudományi társaság meghívására nagyszerű előadást tartott. Előadásában beszámolt legújabb kutatásainak eredményeiről.

E kutatások új vitaminok felfedezésére vezettek és új módszereket tártak el a Basedow-kór és a vészes vérszegénység gyógyítására.

Az előadást egy óras vita követte, amelyben az előadó iránt nagy elismeréssel adóztak.

A kolozsvári Fellegvár börtönében emléktáblát állít a Székely Hadosztály

Kegyeletes megemlékezésre készül a Székely Hadosztály kolozsvári főfőszke: Péter és Pál napján emléktáblát helyez el ünnepélyes külsőségek között a fellegvári katonai börtön falára, ahol az összeomlás utáni gyászos időkben román hadifogságot szenvedett a Székely Hadosztály számos vezetője és tagja, közöttük több debreceni tiszt.

Az emléktábla leleplezési ünnepségének előkészületeit már megkezdték. A márvány emléktáblába belevésik a fellegvári egykori román nadsbírósi börtönben fogságot szenvedett tiszt vezetők és legénység nevéit.

A márvány-emléktábla leleplező ünnepségére meghívják a ma még életben levő valamennyi egykori Székely Hadosztálybeli tisztet és legénységet s részt-

vesz az ünnepségen Szentkereszt-hegyi Kratochwill Károly altábornagy, a Székely Hadosztály egykori parancsnoka, a Mária Terézia-rend lovagja s résztvesznek azon a Székely Hadosztály élő tagjai is.

A Székely Hadosztálynak, amely hősi ellenállás után utolsóként tette le kezéből a fegyvert mindössze 16 ezer fonyi tagja volt. Volt tisztje közül ma körülbelül harmincan vannak még életben mint tényleges és nyugállományú táborkok, törzstisztek. A Székely Hadosztály tisztje volt vitéz nagybocni Nagy Vilmos vezérekes honvédelmi miniszter és vitéz Jány Gusztáv vezérekes, a Szovjet ellen vitézül harcoló 2. hadsereg parancsnoka is.

Távíratváltás Molotov és Eden között

Stockholm, május 26. (NTI): Mint a moszkvai rádió jelenti az angol-szovjet katonai szövetség megkötésének évfordulóján Molotov és Eden között táviratváltás folyt. Molotov táviratában a szerződés eredményének mondja a két nép harci közösségének és barátságának megszilárdulását s azt az óhaját fejezi ki, hogy a tengelyhatalmakat feltétel nélküli fegyverletételre kényszerítsék.

— Ez a háború — mondja Molotov a továbbiakban — megteremti a háború utáni idők szovjet-angol, illetve szovjet-amerikai együttműködésének alapját.

Eden válaszában kijelenti, hogy hogy Angliát és a Szovjetuniót a tengelyhatalmak elleni harcban talán még veszélyek és csalódások érik. Angliának azonban meggyőződése, hogy az angol-szovjet szövetség a küzdelem tüzeiben növekvő barátságban és kölcsönös megértésben megtisztul és a háború után is fenn fog maradni.

Mint a szovjet rádió jelenti, ebből az alkalmából Kalinin is

hasonló tartalmu üdvözlő táviratot intézett az angol királyhoz. (MTI.)

RÖVID TÁVIRATOK

Bern, május 26. (Bud. Tud.) A szövetségi tanács a munkás és parasztpártot felszámolta.

Holspings, május 26. (Bud. Tud.) A nemzetközi élelmészeti értekezlet amerikai delegátusai indítványt tettek az egyesült nemzetek közös bizottságának megalakítására. A bizottság székhelye Washington lesz, ahol július 15-én megkezdik működését.

— Dörner Aurél ny. pénzügyminiszteriumi államtitkár május 25-én délután 4 órakor elhunyt.

Berzéki fotóbíróadó:
6X9 film helyett
Tinn filmpótló állandóan kapható.

Magyari Gyuszi és Magyari Jóska két-zenekaros vállalkozása

Magyari Gyuszi és Magyari Jóska zenekarának újabb sikeréről kaptunk hírt. A debreceni közönség két kedvenc primása, kiknek neve országos viszonylatban is a legjobbak közé számít, értesülésünk szerint a jövőben az Arany Bika szálló éttermel mellett a nagyterem Vigadóban is eljátsza a zenei szórakoztatást. A két helyen való játékot úgy oldják meg, hogy két zenekart szerveznek, amelynek élén a két jövendő primás látja el a vezetését. A Magyari testvéreknek ez az újabb vállalkozása a cigányzenét kedvelők körében osztatlan és szinte örömet keltett, ami értendő is, mert e megoldással lehetővé válik, hogy a meleg nyári estéken a Vigadóban, míg a hűvösebb estéken az Arany Bika éttermében hallgathatjuk majd a szívhez szóló szép magyar nótákat, melynek előadásában a Magyari testvérek messze földön híresek.

Ellenséges rádió hallgatásért száműzték egy olasz grófnőt

Roma, május 26. (TP) Ankonában öt évi száműzésre ítélték Maria Croce di Ferrari grófnőt ellenséges rádió hallgatása miatt. Súlyosbító körülménynek tekintik a bíróság azt a tényt, hogy Croce grófnő az ellenséges híreket a fasiszta rendszer számára kedvezőtlen értelemben kommentálta.

SZÍNHÁZI MŰSOR:
Csütörtök: Az utód, Kardoss Géza, v. Füléres helyárrak.
Péntek: Nők harca. Hétl. bérlés.
Szombat délután: Mária főhadnagy. Füléres helyárrak.
Szombat este: Egy bolond százat csinál. B. bérlés.
Vasárnap délután: Egy bolond százat csinál. Rendes helyárrak.
Vasárnap este: Egy bolond százat csinál. Bérlésűnet.
Hétlő: Egy bolond százat csinál. Bérlésűnet.
Kedd: Mondj igazat! C. bérlés.

Hangverseny a Zeneiskolában

Debrecen város zeneiskolája ma este 7 1/2 órakor rendezi IX. nyilvános hangversenyt (III. magyar est) a zeneiskola hangversenytermében.

Műsor: Bartók, Dohnányi, Liszt, Hubay, Noseda, Rajler és Zempléni Kornél művek.
Belépődíj nincs!

Kulturális és képes híradók bemutatása. A Német Tudományos Intézet szép kulturális és érdekes képes híradók bemutatására f. hó 30-án délelőtt 11 órai kezdettel filmelőadást rendez a Hungaria filmszínházban Jegyek kedvezményesen a Méliusz-könyv kereskedésben.

Csokonai Színház

CSÜTÖRTÖKÖN UTÓDJÁRA
Füléres helyárrakkal
Kardoss Géza
és
B. Unger István
fellépésével

Az utód

Tánciskolák

* Schaff tánciskolájában, a Koronában minden csütörtökön és szombaton 7 órától, vasárnap délután 5 órától osztán.

Népdalgyűjtés a cigányok között

A gyűjtést Csenky Imre kollégiumi zenetanár és öccse végzik

Rendkívül érdekes és értékes az a tevékenység, amit Csenky Imre debreceni kollégiumi ének-tanár és öccse, Csenky Sándor a magyar zene érdekében kifejtenek. Hangfelvevő készülékkel járják az országot, elvegyülnék a kóbor cigányok között, s így vesznek fel hanglemeze a magyar népdalkutatás szempontjából nagyon értékes cigánydalokat.

Csenky Sándornak a nevezetessége egyébként az, hogy tökéletesen beszéli a cigány nyelvet, sőt bölcsészdoktori értekezését is cigány nyelvből készíti. A két fiatal népdalkutatónak egyébként a módszere is igen érdekes. Sándor, mint cigány vegyül el a sátoros cigányok között, s terjeszti a hírt, hogy egy új jól megfizet egy-egy ritka cigánytól.

Persze sok nehézséggel kell megküzdeni a kutatóknak. — A gyűjtést általában két tényező akadályozza. A gyűjtők nyelvismeretének hiánya és a cigányok rendkívül tisztátalansága. Csenky Sándornál az előbbi nem akadály, mert tökéletesen beszéli a cigány nyelvet, az utóbbi pedig hősiesen igyekezik túltenni magát a nagy

céll érdekében.

Eddigi gyűjtésük eredménye 582 énekel, 30 hegedű és 2 klarinéton előadott dallam. — Ebből hanglemeze vettek fel 250-et, míg 80 dallamot fonográf hengeren örökítették meg. Az eddig gyűjtött és feldolgozott dallamoknak kétharmad része magyar, vagy magyar népdal cigány változata. A szöveg rendszerint valami keverék nyelven szól, sajnos eddig még nem akadunk cigányokra, akik csak cigány nyelven beszélnek. A szöveg lejegyzése különben is nagyon nehéz, mert a cigány rögtönzési hajlama igen nagy, s rendszerint képtelen kétszer egymásután egyformán megismételni a szöveget. Különösen áll ez a siratókra, ahol szinte minden éneklés alkalmával más a szöveg. Baj az is, hogy a cigányok rendszerint írástudatlanok.

A két Csenky a nyár folyamán Erdélyben akarja kutatásait folytatni. Nagy érdemük nemcsak az elért eredmény, hanem az is, hogy megindították a kutatást ezen az alig járt területen is. Adataik a magyar népdalkincs szempontjából rendkívül értékesek.

A Dóczy gyakorló iskolások a szórvány-magyarokért

Igen kedves, hangulatos műsoros ünnepélyt rendezett a Dóczy gyakorlóiskola középső tagozata az új Dóczy tornateremben, amely ez alkalommal szüfőlégi megtelet előkelő közönséggel. A megjelentek között ott voltak dr. Vasady Béla egyetemi tanár, dr. Soós Béla egyetemi tanár, dr. Takács Gyula tanügyi tanácsos, dr. Csernátynyi Lajos tanácsbíró, dr. Vekérdi Béla igazgató és még mások.

Az ünnepély a kis Csernátynyi Janka bevezető szavaival kezdődött. Beszél a szórványmagyar problémáról, hangoztatta annak fontosságát, hogy távollevő magyar testvéreink megmentésében kicsinynek és nagyoknak egyaránt részt kell vennie. — Mi ruzei vagyunk a nagy magyar fának — mondta, — de nem akarjuk, hogy a gyökerek, melyek a szórványmagyarságot jelképezik, elpusztuljanak, mert akkor elpusztul az egész fa.

Ezután a gyakorló iskola növendékei szebbnél szebb magyar dalokat adtak elő, melyeket ügyesen konferált be Vasady Noémi.

A műsor további része a „Meglevenídtél képeskönyv” című kerethe illeszkedett bele. Volt benne sok kedves vers, dal, szindarab. Az egyes számokat Selényi Flóra mondta be. A főszereplők: Soós Nellike és Papp Ecike minden dícséretet megérdemelnék, mert egyszerű alakú készségükkel, bájoságukkal és ügyességükkel egészen magukat ragadták a nézőket. Sok tapsot kaptak a szavalók is: László Mária és László Marica. A „Messze Oroszországban” című dal nagy tetszés mellett adták elő: Balint Edit, Selényi Flóra, Gaál Ilona, Sepa Erzsébet, Tiba Kató, Almássy Ilona, Barcza Erzsike, Bereczky Livia, Karsay Margit, Kovács Évi, Nagy Kató, Szombathy Irén.

Ezután a „Ki parancsol szél-úrfinak?” című kedves, hangulatos szindarab következett, melyet a gyakorló iskola középső tagozatának lelkes vezetője Gergely Ilona írt. A gyermekek tehetségén, ráteremttségén kívül sokat gyönyörködtek a megjelentek a színes, bájos ruhákban is. A szereplők közül kitűntek: Takács, Emőke, Vasady Noémi, Németh Gizi, Karsay Ilona. Pink

Iren, Nagy Kató és Erdei Nusi. Szabolcska: „Edesanyák” című költeményét nagyon jól szavalta el Kovács Évi.

Nagy élvezettel hallgatták végig az érdeklődők a „Javorfából furulyacska” című mesejátékot, melyet szintén Gergely Ilona írt át igen hatásosan és gyermekek számára alkalmas módon.

Az ügyes szereplők: Csernátynyi Janka, Gyöngyösi Magda, Pósa Gizella, Szűcs Olga és Szabó Ildikó lelkes tapsot kaptak.

A nagyszerűen sikerült ünnepély végén Karsay Mancsi mondott zárószavakat.

A sugó szerepét Szombathy Irénke töltötte be.

Az ünnepély jóvedelmét a szórványmagyarok megmentésére fordítja a gyakorló iskola, mely szép példát adott ezzel a többi iskoláknak is.

A műsoros ünnepély megrendezése Gergely Ilona gyakorlóiskolai tanárán érdeme, aki semmi fáradságot nem kímélve, örömmel, nagy hozzájárulással és szeretettel tanította be kis tanítványait.

Mosolygó mult

Kövérék és soványak

Tisza Kálmán miniszterelnök korában a husvétli ünnepeket leányánál báró Radvánszky Bélanénál töltötte Sajó-Kazán.

Egy környékbeli nyugdíjas úgy vegyasszony valahogy keresztül tudta vinni, hogy kérelmét a miniszterelnök meghallgassa.

A gyászruhába öltözött természet özevgy évi nyugdíjának felemelését kérte.

— Segítsen rajtam kegyelmes úr, nyomorgok, koplalok.

Tisza Kálmán gyanakodva nézte végig a kövér nőt és száraz humorral jegyezte meg:

— Kérelmét tudom méltányolni, de engedje meg, hogy kifejezzem ama hitemet, hogy az ön testi állapota nem árulja el a koplalást.

A tréfás tónus bizalmassá tette a szókímondó asszonyt.

— Ne tessék a látszat után ítélni kegyelmes úr. Hiszen a kegyelmes úrnak mindene megvan, amit szemé-szája kíván és mégis olyan, mintha csak hálai járna belé a lélek.

Tisza Kálmán rögtön visszavágott:

— Asszonyság. Az ön igazsága is csak látszólagos igazság. Mert arra van elég eset, hogy jólétben levő ember sovány, de a koplalástól még senki sem hízott meg.

Ma lesz a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégium hangversenye

Ma reggel érkezett meg városunkba a sepsiszentgyörgyi Székely-Mikó-Kollégium 80 tagú vegyeskara, hogy d. u. 6 órakor megtartsa a Ref. Kollégium képző és polgári iskoláinak és a Dóczy leányképző intézet énekkarival közös, nagyszabású koncertet a hangversenyt az Arany Bika nagytermében.

Ugyancsak ma reggel érkezett vissza Sepsiszentgyörgyről a Református Kollégium képző intézetének „Csokonai” énekkara.

A székely diákokat a Mikó-Kollégium igazgatója, Demeter Béla és zenetanára Bágya András vezeti több más tanárral és tanárnővel.

Debrecen társadalmi mai megmutatta a maga szeretetét a székely diákok iránt azzal, hogy a 25 székely diákleányt magánháznál látja vendégül. Hiszszük, hogy a hangversenyen való részvételével is megbizonyítja Debrecen közönsége a népdal, népballada és az éneki ifjúság iránti érdeklődését és szeretetét.

A hangversenyen a bevezető előadást dr. Makkai Sándor, a Székely-Mikó-Kollégium volt növendéke tartja. Műsoron Kodály-, Bárdos- és Adám-művek vannak, valamint Budai Ilona székely népballada. A „Csokonai” énekkar furulyaszámán külön érdekessége lesz a hangversenynek.

A hangverseny műsorában megszólaltatják az énekkarok a Székelyföldnek, a Tiszamentének és Dunántúlnak a népdalkincseit. Hiszszük, hogy a népdal hangjai mellett a lelkek is közelebb lendülnek egymáshoz és így ez a hangverseny is előbbre viszi, ha egy lépéssel is a nemzeti és kulturális egységet.

A nagyérdemű közönségtől pontos megjelenést kér a rendezőség Jegyek Bertók Lajos könyvkereskedésében korlátozott számban kaphatók.

Időszerű kislexikon

Japanról sok szó esik a csendesóceáni háborúval kapcsolatban, valamint azoknak az észak-amerikai terveknek kapcsán, amelyek a szovjetől kéri támaszpontokról indítanák meg a támadást a japán császárság ellen. Japan, a felkelő nap országa szigetország. Honshu, Hokkaido, Kyushu és Shikoku szigetek, valamint a Chishima, Ryukyu és az Ogasawara szigetcsoporthoz áll. Területe 383 ezer négyzetkilométer, tehát Csonka Magyarországnál négyszer nagyobb. A lakosság száma ezen az aránylag kis területen 70 millió. A népsűrűség ez óriási foka indokolja a japán imperializmust, a japán hódító politikát. Terület kell a szigetországnak, amelyen népfeleslegét el tudja helyezni.

1853 óta a modern nagyhatalmak és a katonai iparállamok sorába emelkedett, de a lakosság fele még ma is mezőgazdaságból él. A termelés azonban nem fedezi a szükségleteket s behozatalra szorul. A halászat nyújt még táplálékot. A munkanélküliség a japán ipar termelési minőségük ellenére is hihetetlenül olcsók s a béke éveiben sokhelyt kiszorították az európai árukat a piacokról. Az ország fővárosa Tokio, 6 millió lakosa van. Nagyobb városai: Osaka, a szövőipar központja, jelentős kikötő 3 millió lakossal, Nagoya és Kioto egymillió városok, Kobe és Yokohama a harmadnegyedik millió felül vannak. Japan birtokai közé tartozik Korea felszigete, amelyet az emlékezetes orosz-japán háborúban hódítottak el a japánok, Formosa szigete, Szachalin szigetének déli része és Kwantun a mandzsui

Titok

riai felszigeten. Ezek a területek sem elegendők azonban a japán népesség elhelyezésére. Szükség van új területekre. Ezeket Japan a nagy-keletázsiai térség újja rendezésekor reméli megszerezni. Ezért visel ma háborút. A Fülöp szigeteken s a Holland-Indiához tartozó szigeteken meg tudta vetni a lábát s mindezt az Aleutákon is japánok voltak az urak.

Verses üzenet „Valahol Oroszországból”

Zöldszínű tábori levelezőlapot megható verses üzenetet hozott a posta. Ugral László magyar honvéd küld „valahol Oroszországból” meleg sorokban üdvözlőt hazra a kis otthonba, ahonnan elindult a magyar honvéd hősiességével, sorsvállalásával, helytállással az orosz pokolban. Finom gyöngéd sorok szökkennek rimbe és belőlük, mint meleg ölelés fonja át a kisgyárzó szeretet az itthon maradt hitvest. A verset az alábbiakban közöljük:

Honvédposta

Amlkor a hajnal kezd hasadását nyitott szemmel nézem a vég telen rónal.
Belebámulok a roppant messzeségbe, gyorsan erősödő bíborszínű fénybe.

Aml gyorsan szökken nyugati irányba, hogy hírt vigyen tőlem szép Magyarországha, Szép Magyarországnak egyik városába, annak a városnak egyik kis házába.

Surranj be fény hozzá, de ne zavarj álmaid, Simogasd lágy ujjal halovány orcáját, Fel ne ébredsz azért, sőt lehelj rá élmot, legyen a nyugalma mély, boldog és áldott.

Ha megsimogattad, tűnj el gyorsan onnan, talán azt álmodja éppen, hogy én voltam, a nap sugarában fölébe hajoltam, rózsaszín ajkára forró csókot loptam.

Hitvesem álmodban én így viszk szatárak, szellővel, napfényvel üzenet megy néked, A Don vidékéről forró tiszta vággyal, szeretetem mindig csak tehozódd szatárnyal.

Ugral László honv. örvetető

A kolozsvári kereskedők udvariassági versenyt rendeznek

A háborús időkkel együtt jár a közönség panasa, hogy a kereskedők számos esetben nem a legnagyobb udvariassággal szolgálnak ki a vevőket. Ennek az állapotnak a megszüntetésére a kolozsvári kereskedők bevezetik alkalmazottait között az udvariassági versenyt. Szemmel látták el alkalmazottait, akik a vevőket kiszolgálják. Mikor a vevő az árú megvásárlása után a pénztárhoz megy fizetni, szavazólapot kap, melyben leadja szavazatát a megjelölt kereskedelmi alkalmazott kiszolgálta. Az így kitöltött szavazólapot egy urnába dobja és így a vevőközönség szavazata alapján állapítják meg ki volt az alkalmazottak között a legudvariassabb és ki méltó jutalomra.

— Bályu kárpátaljai község határában a legelőn levő csordakútból holtan húzták ki Balla Sándor 46 éves miskolci fakeskedőt. Balla üzleti körúton járt Kárpátalján és ismeretlen okból követett el öngyilkosságot.

Elfogta a rendőrség a debreceni alvilág "rókáját", aki három elsötétítés idején elkövetett betőreses lopást ismert be

A debreceni rendőrség bravúros nyomozással elfogta Veres Lajos 23 éves lakás és foglalkozás nélküli egyént, akit a bűnügyi hatóságok, mint közismert betőrt tartanak nyilván. Veres a debreceni alvilágban „róka” néven ismerik. — A rendőrség utolsó bűncselekményének elkövetése után következ napon elfogta a veszedelemes betőrt, aki három elsötétítés idején elkövetett betőreses lopást ismert be.

Az Aczél-utca 39. b) számú ház kapuján május 19-én éjszaka 3 órakor bemászott, a lakatot leverve behatolt a pincébe, ahol azonban eltévedt. — Végül mindössze egy öntöző gumicsövet zsákmányolt és a kerítésen átmászva, megindult a sötétben. Eljutott a Bornemisza utca 6. számú házhoz, ahol elhatározta, hogy kárpótolja magát előbbi balsikerű betőrésért. Bemászott a kerítésen. Az udvaron a ruhaszárító kötelezően levő 400 pengő értékű két asztalterítőt magához vette és a kerítésen átvette magát, elment zsákmányával.

Tegnapelőtt újabb betőrés követte el Veres Lajos. Nádor-utca 20. szám alatt éjszaka 12 órakor kinyitotta a nyári konyha ablakát és a helyiségbe bemászva, közel 1000 pengő értékű ruhaneműt és fehéreneműt zsákmányolt. Ezenkívül megitta a nyárikonyhában két csuporban levő tejtelt is. A lopott holmit orgazdjánál értékesítette, akinél a betőro elfogása után a rendőrség házkutatás során hiánytalanul megtalálta a lopott holmikat. Olyan gyorsan kerítette kézre a tett elkövetése után a rendőrség a veszedelemes betőrt, hogy egyik károsult, akinek két értékes asztalterítőt loptak el, még észre sem vette a hiányt, amikor már értesítették, hogy megvan a betőro és az ellopott holmi.

A debreceni rendőrség a kihallgatások betegeztével átadja Veres Lajost a kir. ügyészségnek és mivel a betőreses lapásokot elsötétítés idején követte el, rögtönítelő bíróság elé kerül. Orgazdjája ellen is megindult az eljárás.

25 ezer pengős pénzbüntetés árurejtegetésért

A kolozsvári törvényszék mellett működő uzsora-bíróság szerdán tárgyalta Ehrlich Ernő ismert kolozsvári vendéglős ügyét, aki különböző közszükségleti cikkeket rejtegetett. A bíróság Ehrlich Ernőt árurejtegetés vétségében mondotta ki bűnösnek és ezért 25 ezer pengő pénzbüntetésre ítélte. — Az ítélet ellen mind az ügyész, mind pedig a vádlott fellebbezett.

Az egyéni versenyben az A. csoportban Hankiss János a 13-ik lett és ezzel „A legjobban fényképező debreceni diák” címet nyerte el. A B. csoportban Tenkely Tibor a 2-ik helyet, a C. csoportban Szabó János a 10-ik helyet vívta ki.

Leleplezték a kijárókat az Anyaghivatal folyosóin

A legfontosabb nyersanyagokat ma már kizárólag anyagigénylés alapján lehet megszerezni. Érthető, ha ilyen körülmények között a feldolgozó iparosok minden lehetőséget kihasználják, csak hogy anyaghoz jussanak. Az illetékes tényezők megtudták, hogy a nyersanyagszűke újabb háborús parazitát termelt, az „anyagkijárót”, aki abból él, hogy elvállalja kisemberek anyagigényléseinek „elintézését”. Többen panaszt tettek vagy méltatlankodtak, hogy anyagigénylésüket késve intézik el annak ellenére, hogy a megbízott „befolyásos tényező”-nek magasösszegű költséget terített adtak.

A budapesti anyaghivatal főosztályi pártájának folyosóin tegnap detektívek helyezkedtek el és megfigyelték a legforgalmasabb időben az ügyes-bajos dolgok intézését végző feleket. Rövid figyelés után megállapították, hogy a kijárók valószínűleg vadásznak az ügyfeleket a folyosókon. — Semmi az egész! Én majd elintézem! — mondták. — Hamarosan megkapja!

A gazdasági rendőrség detektívei 39 gyanús kijárót igazoltattak s többieket bekisértek. Megállapították, hogy van közöttük néhány munkanélküli magántisztviselő is, akik az utóbbi időben csakis kijárásokból élnek. Semmiféle összeköttetésük nem volt az anyaghivatalban, egyszerűen becsapták a bennük bízót. Van olyan anyagkijáró, aki több kisembert ezrekkel károsította meg. Az eljárás valamennyiük ellen folyamatban van.

Megverték a községi rendőrt, fogházra ítélték a verekedőket

A debreceni törvényszék dr Székely tanácsa az elmúlt napon tárgyalta három hajdúhadházi fiatalember ügyét, akiket hatóság elleni erőszak és súlyos testisértés vétségével vádolt a királyi ügyészség.

A három vádlott, Csosz László, Balogh Ferenc és Rezes Imre a közelmúltban Hajdúhadházon az egyik koelmában mulattak és kárlyáztak. Tiltott szerencsejátékokat játszottak s mikor az arra járó községi rendőr figyelmeztelte őket, még nekik állott feljebb s gorombáskodni kezdtek a rendőrrel. Valahogy ekkor elsimult a dolog, de mikor este

felé hazafelé tartottak s ismét összetalálkoztak a rendőrrel, egyikük belebuktatta az árokba, a többiek pedig megfogdoszták úgy, hogy súlyos sérüléseket is szenvedtek.

A tárgyaláson valamennyien részben beismerő vallomást tettek. Hangoztatták, hogy részeg állapotban követtek el tetteiket s nagyrészt nem emlékeztek a részleteire.

A törvényszék a vádszerinti cselekményben, tehát hatóság közeg elleni erőszak vétségében és súlyos testisértés vétségében mondotta ki bűnösnek a duhaj fiatalemberket s Csosz Lászlót 21 napi, Balogh Ferencet és Rezes Imrét 14—14 napi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

DEBRECZEN 5 OLDAL 1943 V. 27.

„Hargitától a Hortobágyig”

cimmal rendezi meg a Debreceni Egyetemi Ifjúság (DEI) első előadó és zenei estjét szombaton este 7 órai kezdettel az Arany Bika disztermében. Az est jövedelmét a DEI elnöksége a Vörös kereszt Bajtársi Szolgálatára ajánlotta fel. Ez lesz az első olyan est, talán nemcsak Debrecenben, hanem a Rádió műsorában is, amelyen — egy Pa-lestrina-szám kivételével — a legtisztább magyar zene és művészet szólal meg. Tamási Aron, aki az idén nyerte el a Baumgarten nagy díjat és a múlt héten választották az Akadémia tagjává, új novelláját olvassa fel. Török Erzsébet, a kiváló népdalénekesnő Kodály- és Bartók-dalokat énekel. Versényi Ida erdélyi költőtől szaval. Makkai Sándor novelláját, Juhász Géza verseit olvassa fel. Közreműködik még Kodály-, Halmas-, Pa-lestrina-számokkal az országos híró Kantus és Tanítóképző énekkar.

A legjobban fényképező debreceni diák ifj. Hankiss János lett

Most tartották meg Budapesten az országos diák fényképezőversenyt a középiskolás ifjúság részére. Debrecenből is többen pályáztak. Így az állami Fazekas Mihály Gimnázium fényképezéssel foglalkozó ifjúsága a felsőosztályosok A. csoportjában a 15-ik, az alsó osztályosok B. csoportjában a 3-ik helyen végzett.

Az egyéni versenyben az A. csoportban Hankiss János a 13-ik lett és ezzel „A legjobban fényképező debreceni diák” címet nyerte el. A B. csoportban Tenkely Tibor a 2-ik helyet, a C. csoportban Szabó János a 10-ik helyet vívta ki.

Búcsúzik az iskola...

A m. kir. áll. Felsőipari Szakiskola III. éves tanulói vasárnap d. u. 5 órakor tartják búcsúünnepélyüket. A Felsőipari Szakiskola, mint ilyen iskolatipus ezzel az évvel megszűnik. Helyét a Felsőipariiskola vette át, így ennek az utolsó osztálynak a tanulói nemcsak az iskolától búcsúznak, de búcsúztatják magukat az iskolát is bensőséges ünnepély keretében. Ezzel a ballagással egyidejűleg tornabemutató és cserkész fogadalomújítás is lesz. Az ünnepélyre, melynek műsorát alant közöljük, szívesen látja az intézet vezetősége a szülőket, az iskola már régen végzett tanulóit, valamint az érdeklődőket.

1. Tornabemutató. 2. Cserkész fogadalomújítás. 3. Ballagás. — 1. Kürtész. (Felhívás). Enek, ballagók a gépeket felvirágozzák. 2. Jelentésadás. Himmusz. Híszkegy. 3. Búcsúztató: vers. Elmondja D. Kovács Béla I. főszo. o. t. 4. Tavozók búcsúszavait elmondja Hudák László III. o. t. 5. A továbbtanulók nevében búcsúzik Nagy Sándor II. főszo. o. t. az önképzőkor elnöke. 6. Zászló átadás: átadja Zeke Sándor, atvezzi Puskas Béla. 7. Igazgatói búcsúszavak. 8. Elindultam szép hazamból: éneklő az ifjúság. 9. Az iskola világhaborús hősi halottai emléktáblájának megköszönése. 10. Hósi fohász. Hósi emlékeztető. Szózat.

— Huszonkét órákor kezdődik Svájében is az elsötétítés. Az elsötétítés Svájében csak június 1-én kezdődik.

Három bolond

AZ ELSŐ

Ennek tulajdonképpen nem is volt semmi különösebb baja, épp csak az, hogy mindig kezet mosott.

Nehogy pedig azt méltóztassék feltételezni rólam, hogy ismeretlen okból, hirtelen és minden átmenet nélkül ismét a gyerekkori mentalitásomba estem vissza és bolondnak nézek mindenkit, aki a saját jószántából, kifejezett és fenyegető szülői felszólítás nélkül megmossa a kezét — ismételnem kell, hogy ez az első számú bolond a szó szoros értelmében, úgy ahogy mondtam: igazán mindig kezet mosott. Akár kellett, akár nem, akár tisztított, akár nem és ha ezelőtt öt perccel mosta is meg a kezét, de rájött a bolondja — megint csak megmosta.

Különben igen jó családból való, művelt, eszes úriú volt, akiről ezt a tragikomikus szellemi foggyatkozást igen sokan tudták. Többek között ő maga is tudta. Azzal is tökéletesen tisztában volt, hogy ebben az egy tekintetben nem beszámítható és valóban sok mindent megpróbált, hogy ettől a részleges tisztálkodási szenvedélyétől valamiképpen megszabadulhasson.

De minden hiába volt. Hiába hordott kesztyűt — eleinte csak az utcán, villamoson, idegen emberek között — végül már baráti körében, sőt otthon, a lakásán, egyedül is — egészen hiába, mert úgy érezte, hogy ő az a szerencsétlen, egyedülálló ember ezen a világon, akinek a keze megtá a kesztyű alatt sem marad tiszta. Hiába tűzött ki magának határidőket: na most két-három-négy óra hosszat nem mosok kezet — alig telt el tíz, tizenöt perc, már nem bírta tovább. Ment és mosott. Hiába akarta magát egyszerű hipnotizáltatni, mert a de-lejezés legelső perceiben már úgy érezte, hogy amióta él, még soha ilyen piszkos nem volt a keze — iszonyodva ugrott fel, rohant és mosott.

Végül, barátai tanácsára, egy híres fővárosi ideggyógyászhoz fordult. Azzal kezeltette magát, hosszú ideig. Hogy milyen eredménnyel, azt nem tudom. Tény az, hogy a kezelés hatodik hetében találkozott vele egy ismerősöm, a kávéházban és azt kérdezte:

— Na, mi újság? Hogy vagy?
— Köszönöm, elég türelően. Haladunk, szépen haladunk.
— Na, ne mond, — örvendeztet az ismerősöm. — És miben áll az a haladás?
— Már a doktor is kezet mos. — mondta a bolond, kárörvendő diadalal, aztán gyorsan befordult a mosdóhelyiségbe. Kezet mosni.

A MÁSODIK

A második számú bolond történetét nem hallottam, hanem olvastam. Külföldi bolond volt és minden valószínűség szerint nem olyan ártalmatlan, mint az első számú, mert ezt zárt intézetben kezelték. Csak abban az egyben

hasonlítottak egymásra, hogy ez a bolond is tudta, hogy mások nem tartják épeszűnek. Tudta és nem is igen tiltakozott ellene. Amit ottan tudok, hogy épp ezt olvastam róla egy nagy külföldi hetilapban, egy úgynevezett „színes riport” keretében.

A riport tartalma néhány te-szelgetésből állott. Az újságról megkérdezte az intézet különböző apoltjait, hogy miért vannak itt? Egyik intézetlakó ezt valaszolta, a másik azt. Volt, aki világhírű tudósnak képzelte magát, akit Nobel Alfréd irigy örkösei amerikai gengszterekkel hurcoltattak ide, hogy azt a kis Nobel-díjat, ami neki járt, elkis-kaszthassák; — egy borbélysegédet állítólag a haldra remült ipartestület csukattott le, mert különben forradalmasította volna a világot egy saját találmánya kenőccsel, ami egyszerre megoldotta volna a borotválkozás nagy és nehéz kérdését, mert, aki egyszer az ő kenőccsével bekenete volna az arcát, annak a szakal-ta többé nem kifelé nőtt volna, hanem befelé, ahol senki sem látja — és volt egy magas, dörgő hangú, szakállas öregúr, akit a merikói forradalmi párt zárattott be ide, mert ő a trónjáról letaszított merikói császár egyetlen élő leánygyermeké.

De ez a mi bolondunk nem mondott semmi hasonlót. Csak azt mondta az újságíró-nak szelid, szinte bölcs mosolylyal:

— Hogy én hogy kerültem ide? Az nagyon egyszerű, kérem. Kétféle ember van. Normális és bolond. És sajnos, mi vagyunk kevesebben.

A HARMADIK

Ezt a harmadik bolondot magam is ismertem.

Az igazat megvallva kicsit félttem is tőle, mert akármilyen ártalmatlannak tudtam is, — mégsem volt épeszű és néha valami egészen különös, vad fény gyúlt ki a szemében. Amellett való-lóssággal állati ereje volt. És ez az erő volt a legnagyobb büszkesége. Azzal szórakoztatott bennünket, gyerekeket, hogy a bal kezébe fogott egy féltglát, a jobb kezébe egy másik felet, hatalmas suhintással csapta össze a két rettenetes markát és a tégladarabok apróra, szinte porrá rombolva hulltak ki a kezéből.

Ezt a bolondot egyszer munkára akarták fogni. Kőművesek, Téglát akartak vele hordatni, építkezéshez. De csak akartak. Mert alighogy a bolond a kezébe vette az első téglát, nagyot sahajlott és őszinte sajnálkozással mondta:

— Ez nekem nehéz.
Azóta sokat gondoltam erre a bolondra. Különösen az utóbbi időben, amióta az emberiség olyan szemelláthatólag büszke arra, hogy milyen hatalmas erővel tud ő rombolni, ha akar.
De építeni — az nehéz.

Zágon István.

Bőrelvonás miatt őrizetbe vettek egy hajdúszoboszlói tímárt

A napokban dr Nyerges Miklós vizsgálóbíró őrizetbe vette Balogh József hajdúszoboszlói lakost közszükségleti cikk jogellenes elvorrása miatt mert bőrkészletét nem szolgáltatotta be a börgyűjtő központba. Ezzel az ügygel kapcsolatosan most újabb előzetes letartóztatásba helyezést történt. A vizsgálóbíró

Cs. Nagy Máté hajdúszoboszlói tímármestert helyezte előzetes letartóztatásba, mert Balogh József üzelmében színén részt vett.

— Tízéves német kislő háborús kiltüntetése, Rolf Policka, egy dortmundi kislő II. osztályú háborús érdemkeresztet kapott, mert igen bátran viselkedett a legutóbbi angol légi támadásnál.

Május 29-én szombat este nyílik meg v. Nánássy Lajos hajdúszoboszlói Gambrinus szállója és étterme

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata május 22-én reggel 8 órától május 29-én reggel 8 óráig: „Nap” Plac u. 1. telefon: 27-73. „Arany Egyszaru” Kossuth u. 8. telefon: 24-96. — „II. Rákóczi” Miklós u. 55. tel.: 23-43. „Sztankay” Szent Anna u. 61. telefon: 25-58.

Akácvirág

Ezer madártorokból zeng az ének
És az ég még soha nem volt kékebb.

Terhétől roskadó az ág.
Virágozik az akácvirág.
Illata száll az égig.
Döngöselj méhek a mézét kérik.
Szikrázva, ragyogva süt a nap...
S valahol a halál arat.
Rövid az élet, jön a vihar.
A sok szírom lehull hamar.
Erdős Ibolya.

— József főherceg lett a Légoltalmi Liga elnöke. A Légoltalmi Liga kedden tartotta közgyűlését, amelyen újra József főherceget választották meg a Liga elnökévé.

— Felhívás a debreceni dohánykísérőkhöz. Kérjük az összes dohánykísérőket, hogy vasárnap, folyó hó harmincadikán este fél 8 órakor, a hadirokkantak székházában Kossuth-utca 43. szám alatt tartandó fontos értekezletünkön mindnyájan megjelenni szíveskedjenek.

— Dr F. Schede — az orthopaedia világhírű professzora — Debrecenben. Tegnap érkezett Debrecenbe dr F. Schede lipcei orthopaed-professzor, a mult világháború hadi sebészténekek egyik megalapítója. Legnagyobb az orthopaed sebészetben, melynek általánosan elismert legkiválóbb művelője. Előadása: „Die Frühbehandlung in der Orthopaedie” címen ma 6 órakor kezdődik a belkínika tantermében, melyet Debrecen orvosi kara és művelt közönsége élénk érdeklődéssel vár.

— A most végződött balatonfüredi orvoshéten dr Udvardy László debreceni egyetemi magántanár a tüdő betegségeiről, főképpen a tüdő elmeszesedéséről tartott előadást. Kifejtette, hogy a melkasi szervek, elsősorban a tüdő, illetve a benne futó erek megbetegedése révén a szíven lényeges működési zavarok, alak és nagysági eltérések lépnek fel. Mindenekelőtt a tüdőtagulás s a különböző gyulladásos eredetű és idült lefolyású tüdőbetegségek kívánnak figyelmet. Ha a kisvérkör erei elsődlegesen vagy másodlagosan megbetegszenek, akkor tüdőelmeszesedés fejlődik ki. A fentebb leírt betegségek következtében rövidebb-hosszabb idő múlva a jobb szívfél elégtelensége áll elő, amely mindig halálhoz vezet. Dr Udvardy László előadása nagy figyelmet keltett.

— Gyermekrablás meséjével nagy riadalmat keltettek Nagybányán. Az a hír terjedt el, hogy gyermekrablók járkálnak a városban, akik tömegesen szedik össze a felügyelet nélkül járkáló gyermekeket. Egyesek azt is tudni vélték, hogy Szatmáron tucatjával tűntek el már gyermekek és a környező falvakban is, egyik nagybányai erdőben pedig 11 gyermekesontvázat találtak. Illetékes helyen megcáfolták a fantasztikus és ostoba rémhíreket.

— Felállítja polgári tagozatát a Független Kisgazda Párt. A határozatot a csütörtökön tartandó nagygyűlésen fogják ki mondani.

Zsebükben és nadrágjuk szárában hordozták el a lopott árpát

Annak idején már részletesen beszámoltunk arról a vakmerő tolvajtársaságról, melyet a közelmúltban fogott el a debreceni rendőrség. Az illetők ugyanis a vasúti kocsikat dézsmálták meg s különösen árpát loptak. A lopott holmik elszállítására igen ötletes módszert találtak ki. Egyszerűen **nadrágjuk és kabátjuk zsebeit, ruháik béléseit töltötték meg az árpával és így többször is fordulva szállították el az állomásról.**

Előállítás folytán az elfogott tettesek Kaku István Kishegyesi út 29. szám alatti lakos, Fekete László Nagyvárad utca 30. szám alatti lakos, Rácz Gábor Szepesi utca 73. szám alatti lakos, Borra György Tóth Árpád utca 81. sz. alatti lakos, Birki Sándor Kun-

halom utca 3. szám alatti lakos és Csenes Dezső Kerti utca 10. szám alatti lakos az elmúlt napon került dr. Sebestyén György törvényszéki tanácselnök, egyes bíró elé.

A királyi ügyészség lopásbűntettével vádolta őket. A tárgyaláson a vádlottak valamennyien töredelmesen mindent bevallottak. Elmondották, hogy a lopott árpát, amely összesen csak 260 P értékű lehetett, megőrlötték és megették.

A bíróság Kaku Istvánt és Fekete Lászlót lopás vétségében mondotta ki bűnösnek s őket 21—21 napi fogházra, a másik négyet pedig tulajdon elleni kihágás vétségében mondta ki bűnösnek s őket 8—8 napi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

— A Baross Szövetség elnöksége közli azon fűszerkereskedő tagjaival, akik kristálysóda kiutalást kaptak, hogy a Viktória Vegyiművekhez (IHíd-utca) üres zsákokat juttassanak el, hogy az áru expedálása megtörténhessen. Az árut házhoz szállítják.

— Az üzemanyag tapasztalható hiánya miatt Svédországban igen sok gépkocsit hajtanak fa és faszéngázzal. A pótüzemanyag azonban nem bizonyult egész veszélytelennek, mert már eddig mintegy 2000 ember többé-kevésbé súlyos mérgezést kapott a kiszivárgó gázoktól.

— Az Ipartestület előjárósága ma este hat órakor tartja rendes havi ülését Szendrey Sándor al-elnök elnöklésével. A folyó ügyeket kívül anyagelosztási kérdéseket tárgyalnak. Ezek között nagyobb érdeklődésre tart számot Nagy Sándor közműmesteri szakosztályi elnök lemondása és ezzel kapcsolatosan a közműmesterek panasza az anyagelosztás körül.

— A romániai német népcsoport átvette az összes romániai német elemi és középiskolákat.

* Orvosi hír. Dr Somogyi Zoltán szemészorvos ismét rendel 9—11, 1/3—5 óráig Hatvan 12.

* A „DEBRECENI KÉPEK-KÖNYV” fotokiallításra küldje be debreceni és hortobágyi felvételeit a Déli-műzeumba 24x30 vagy 30x40 méretben.

* Dr Naményi Gyuláné gyorsíróiskolájában, gépiróiskolájában június elején tanfolyamkezdés. (Balthyány-u. 1.) Előkészítési államvizsgára. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Telefon: 22-53. — Debreceni tank. kir. főig. eng. szám: 5548/1942—43.

* Művész felvételek! Színpaludvari fényképezőmester. Piac-utca 44. Telefon: 17-73

* Szülők figyelmébe. Nyári szünet alatt helyesírási tanfolyamot tart a Simai Magdolna és Sipkovics Béláné Slezák Mária gyorsíró, gépiró- és szépíróiskolájában. Piac-utca 73. Telefon: 22-53.

— Agyonlőttek Svájcban egy kémel. Gröbbl János katonai segédszolgálatot azért ítélte halálra az egyik svájci katonai törvényszék, mert egy idegen hadviselő hatalomnak híreket szerzett. A halálos ítéletet végrehajtották.

— Gyakorlatoz a spanyol flotta. A spanyol hajóhad Pontevdra vizein gyakorlatozást kezdett, mely június 25-éig tart. A hajózás számára tilos övezet létesítettek.

— A vásárlással megölt férfi eltűnt a pénzzel. Varga Andor népezenész, Arany János-utca 24. szám alatti lakos megkérte egy ismeretlen férfit, hogy az egyik Csapó-utcai üzletből vásároljon részére két inget és erre át is adott 30 pengőt. A férfi bement az üzletbe, Varga pedig sétálgatva várni kezdte. Mikor egy óra is ellett, bement az üzletbe, a megbízottal azonban nem találta, az eltűnt a pénzzel. A különös ügyben a rendőrség megindította a nyomozást.

— Szigorúan büntetik Szerbiában a vesztegetést. Ha a tisztviselő olyanért kér ellenszolgáltatást, amit amúgy is meg kellene csinálnia, ötévi fegyházat kap, ha pedig olyanért kér ellenszolgáltatást, amit egyáltalán nem volna szabad megtennie, büntetése halál.

— Megtorlás egy usztasa haláláért. Május 15-én a Zágráb közelében levő Ivanja Rieka községben meggyilkolták Stjepan Siletics usztasát. Mivel a törvényes határidőn belül a tettes nem került elő, a rendőrség részéről a környékről kijelölt tíz kommunista személyt kivégezték.

— Ellopta az ablakba tett paplant egy alkalmi tolvaj. Dr Flachbart Ernő egyetemi tanár feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki ellopja Poroszlay-út 30. szám alatti lakásának ablakából a szellőztetőt végett kített paplant.

— Az őrizetlenül hagyott kerékpár kosarából elloptak 200 pengő értékű ruhaneműt és élelmiszert. Ferencz Istvánné, pékmester neje, Pásti-utca 7. szám alatti lakos kerékpárját az egyik üzlet előtt őrizetlenül hagyta, míg vásárlásait elvégezte. Mikor visszatért, megdöbbenve tapasztalta, hogy ismeretlen tettes a kerékpár kosarából 200 pengő értékű ruhaneműt és élelmiszert ellopott.

Mi történt ezelőtt 25 és 15 évvel

1918 május 28. Befejeződik a német csapatok felvonulása Franciaországban s megindul a várva-várt nagy offenzíva. A jelentések egyelőre nagyon tartózkodók és szűkszavúak. Semmi határozottat nem közölnek, csak általánosságban jegyzik meg, hogy a német trónörökös csapatai több várost elfoglaltak. A foglyok száma több mint 15.000. Párisban pánik uralkodik Poincaré a jelentések szerint a front-ra utazott, hogy személyes jelenlétével öntsön bátorságot a védekező csapatokba. A németek a támadás következtében nagy tért nyertek s a hatalmas mesz-szehordó ágyukat közelebb vitték Párishoz. Nagy raktarak is jutottak a németek kezére, akik az ott találtak azonnal beállították az offenzíva szolgálatába.

Debrecenben ezen a napon terjedt el annak a híre, hogy Károly király és császára közel jövőben debreceni látogatásra készül. A hírt megbízható források nem erősítik meg, de nem is cáfolják. Mindenesetre Debrecenben előkészületeket tesznek a király fogadására.

Tíz évvel később 1928 május 28-án Debrecen, de az egész ország is, még mindig a távozó Hamsworthtal foglalkozik. Ezen a napon levél érkezik Debrecen város polgármesteréhez s benne 20.000 pengőről szól csekk. A pénzt, mint a levél tudatja Hamsworth küldi Debrecen szegényeinek.

Sokkal kisebb hírveréssel érkező vendégeket fogad ezen a napon Debrecen. A finnek egy kis látogató csoportja jelenik meg városunkban a finn-ugor kongresszussal kapcsolatban. Velük majdnem egyszerre az ország összes egyetemének városorai is egybesereglenek városunkban s nagy értekezlet tartanak, melyen több nagyfontosságú tudományos és pedagógiai kérdés kerül megtárgyalásra.

Az 1928-as viszonyokra jól jellemző az a hirdetés, melyben az egyik jónévi üzlet kínálja áruit. Árai: Strapára való férfiföltöny 32 P. Sötétkék zakó nadrággal 55 P. Koverkó férfiföltöny 60 P. Vászonzúruha 9 P, stb.

— Dr Bay Géza szalmári pénzügyi tanácsos az elmúlt napon az ottani városi gőzfürdőben volt. A gőzkamrában hirtelen rosszul lett, lezuhant a padról. Az előhívott orvos megállapította, hogy agyvérzést kapott. Nem lehetett rajta segíteni, pár perc múlva meghalt. Negyvenhat éves volt. Halála nagy részvételt keltett.

— Allampolgárságot kapnak a német véderőben szolgálatot teljesítő német származású külföldiek. A rendeletet a birodalmi törvénytar közli. A rendelkezés azonnal életbe lép.

— Zsebtolvaj ellopja a villamosban pénztárcáját 290 pengővel K. Gyarmati Imre gazdálkodó, nyírszentmártoni lakosnak, aki a zsúfolt Kossuth-utcai villamoson a vágóhíd felé utazott és a jegyváltásnál vette észre, hogy meglopták. A károsult feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást.

— Tejárdrágításért egyhavi fogház. A debreceni törvényszék uszoraegyesbirája dr Pogány Béla Boda Sándorné debreceni piaci árust tejárdrágítás miatt 1 havi fogházra és 200 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet nem jogerős.

— Átkulesos betörő behatolt Zengewald Gyula MÁV segéd-tiszt, Csapó-utca 84. szám alatti bezárt lakásába és a nyitott szekrényből 500 pengő értékű neszert ellopott. A rendőrség megindította a nyomozást a tettes kézrekerítésére.

Molnár József nyug. ezredes temetése

Impozáns részvétel mellett, katonai gyászpompával temették el szerdán délután Molnár József nyug. honvédezt. A díszra vatalozóteremben felállított ravatal mellett nagyszámú, előkelő közönség jelent meg, melynek soraiban ott láttuk a helyorség tiszti küldöttségét, valamint nagyszámú polgári előkelőséget, az Uri Kaszinó tagjait és nagy számmal az elhunyt bajtársait, tisztelőit és jó ismerőseit.

A ravatalra igen sok koszorút küldtek, a 3-as honvédek koszorúját két magasrangú tiszt helyezte el a koporsóra. A beszentelést dr. Bánássz László prépost-plébános végezte fénys papi segítségével. A beszentelés utáp négylovas gyászkocsira helyezték a koporsót, majd megindult az előkelő gyászmenet a sírhoz a menet elején bíbor párnán vitték az elhunyt nagyszámú kíséretét. A sírnál újabb beszentelés után a katonazenekar a Himnuszát játszotta, utána a sírba bocsátották és elföldelték a koporsót.

— A Péterfia-utcai egyházközség női köre ma, csütörtökön délután 5 órakor szerlelvendégséget rendez a Baltazár-teremben. A szerlelvendégségen dr. Török István egyetemi tanár tart előadást „Egyén és közönség” címen. Mindenki szerlelvél hív és vár a rendezésére.

— Halálra ítélte a szegedi főgömbbíróság egy rablógyilkos kubikost, Krizse Ernőt, aki a szabadkai országúton meggyilkolta és kirabolta Gramos Mátyás 25 éves házalt.

— Új bizonyítási eljárás terjedt el a tábla a gyöngyöspatai arzenes gyilkosság bűnperében. Török János gazdálkodó halálát ugyanis az ügyészségi vizsgálat megállapítása szerint nagymennyiségű arzen okozta és a gyanú alapján vádat emelt az ügyészség a gazdálkodó neje és a vele benső viszonyt folytató Bódi Ferenc földműves ellen. A törvényszék a tagadásban levő vádlottakat megnyugtató bizonyíték hiányában mentette fel. A tábla most új tanúk kihallgatását rendelte el.

— Meghalt Ford egyetlen örököse, Edsel Ford, a gépkocsiparmágnás egyetlen fia háromheli súlyos betegség után 49 éves korában.

— Puskaátalakítás közben elszült a gyöngyöspatai édesanyját Kovács László 20 éves szolnoki fiatalember. A szerencsétlen asszony kórházba szállítás közben meghalt.

— A férj családirással fenyegetőzött, az anya kislívával a Dunába akart ugrani. Budán Rész Istvánné 26 éves asszonyt kislívával együtt a Lánchíd korlátjáról hűzta le az elmúlt éjszaka egy járókelő. A fiatal asszony a folyóba akarta vetni magát két éves gyermekével, mert súlyosan idegbajos férje családirással fenyegette meg őket.

— Szirénapróba Belgrádban. Belgrádban két egymást követő napon a szirénákat kipróbálták. A próba eredménye kielégítő volt.

Nem drága az angora kalap, ha Kalapiparnál Széchenyi utca 7. sz. szerzi be. Divat modellek minden színben P 40-- és 45--

Selyemharisnyapótló különlegesség legtermészetesebb színekben
Böske kozmetika
Szent Anna-utca 5. udvarban balra.

Gyászrovat

Özv. Bíró Lászlóné Soós Róza 69 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön 5 órakor lesz a díszravatalozó teremből. Gyászolják: gyermekei, menyei, veje, unokái, sógornője, sógora és a rokonság. Lakás: Rudolf-u. 18. Gebauer rendezi.

Özv. Csinosér Sándorné Hódos Zsuzsanna 83. évében elhunyt. Temetése pénteken délután 5 órakor lesz a köztemető III. ravatalozójából. Lakás: Kinnizsi-utca 97. Temetését Bartha vállalata végzi.

**A közönség szava
Vízet a Csónakázó tóba!**

Milyen tisztelt Szerkesztő Úr! szeretném felhívni szíves figyelmét egy érthetetlen körülményre. A városi Csónakázó-tó idején — a sportemberek megítélésére szerint — a tavasz és a korai őszi. Bár van elég sok alkalmas nap és este a csónakázó-sportra, az erre szolgáló tó medre még mindig száraz. Nem értjük, miért nem töltik meg ezt a tavat vízzel, hiszen a csónakok már régen kijavítva ott fekszenek a csónakházban. Lehet, hogy nincs szükség a bevételre, ha már a fürdőnél is jelentős összeg vesztett el, ez a kiélt már se nem szoroz, se nem oszt. A hőforrás vizét viszont kiengedik a csatornába, vagy a Tócsoba. Elszomorító látvány, hogy ha az ember kimegy a Nagyerdőre, nem elég, hogy a utakon szívja a sok port, még a Nagyerdőn sem találja meg a vizet, amely hűsítően a levegőt, hanem ott a száraz, poros medence fogadja a családokat.

Hasonló bajok vannak a Vigadó és a melegvízű tó előtti úgynevezett gyermekjátásztó téren. Ezt inkább gyermekfertőző ternek lehetne nevezni, mert olyan por van, hogy becsületére vána akármelyik csordajárásnak is. A város csináltatott ott ivókutat is és a gyermekek szívesen mentek az erdőnek erre a részére. Régen ez füves volt, de talán nem locsolták és kiégett. Most a díszes hűvők kalandoznak, ott vesznek porfürdőt. A gyerekek viszont szívesen játszadoznak ezekkel az állatokkal és etetgetik azokat, de cserébe nyelik a port.

Sok gyermek egészsége érdekében kérem, tessék felvetni a gondolatot, hogy hozzák rendbe ezt a gyermekjátásztó teret.
Egy szülő.

Kétszáz hős sírját vették gondozásba a karcagi leventék. A sírokat ügyesen felhantolták, kiirtották a sírok körüli gyomokat és virágmagvakkal vetették be. Ott-hat levele vállalta állandóan egy-egy sír gondozását és most egymással versenyezve igyekeznek minél szebbé varázsolni a hősök sírjait.

Kassán is látták a meteorhullást. Kassáról jelentik: Május 23-án 23 óra 30 perckor óriási meteor tűnt fel Kassa felett a keleti égbolton. A meteor a láthatár vonalát követve végigrohant az égbolton és délnyugat felé tűnt el. A jelenség, amely nagyobb villámláskor észlelhető fénybe borította a várost és mintegy 5-6 másodpercig tartott. A meteorhullást Debrecenben is látták, mint arról már hír adtunk.

Elsőrendű kárpitosmunkát készít Szabó József kárpitosmester Szent Anna-utca 10-12. (Városi bérház). Telefon: 34-07.

Szombaton nyílik a nagyerdei strandfürdő

A nagyerdei városi strandfürdő és csónakázó üzemét június 29-én megnyílik. A termál-fürdő bejáratánál levő pénztár megszűnik és a nyári fürdő bejáratánál levő lesz üzemben. A fürdőjegyek és bérletek ára változatlanok.

Országúti jelenet

Kora ifjuságotól szerettem a barangolást. Gyönyörűséget leltem mindenkor a természet által nyújtott mező, erdő virágpompájába, nyugalmas csendjébe és madár-koncertjébe. Semmit sem számított, ha ezért nagy arat kellett fizetni: borig aztam, fagyadtam, az út pora barnára festette arcom fakó színűt és hűsleges úttársamról (kerékpár) vízzel kellett lemosni a ragadós agyagsárt. Örommel vártam a legközelebbi alkalmat, hogy mehessek ismét, messze a várostól, ahol nem lüktet és zajlik a városi élet — éppen ezért szép és megnyugtató az.

Barangolásaim alkalmával nem egy-két esetben találkoztam már gondolatébresztő és továbbító jelenséggel. Az ut csendje, a magány jó alkalom arra, hogy a látott és hallott eseményeket átéljük és a helyi kapcsolatba hozzuk. Így a sokszor jelentéktelennek látszó esemény jelentőségét nyer, életbölcességet tanít.

A mikepercsi falu betonútján egy motorkerékpár fut elém. Egy férfi és egy nő az útasa. Utána, illetőleg vele összeköttetésben egy kerékpáros kollega. Piatal, életerős, alig 20-21 éves. Ellenére annak, hogy a motor kb. 50 km-rel fut, bírja a tempót. Bírja, de hogy?! Könnyedén mosolygva.

A motorvezető szívesége lehetővé tette, hogy vele együtt fusson, ne lankadjon, fardajon és minél előbb célhoz érjen. Csak a kötelet fogta ügyesen és úgy, hogy azt veszély esetén elengedhesse, minden kellemetlenségtől mentesüljön. Úgy, hogy csak örömben, dicsőségben elismertében és bámulatban legyen része. Nélkülözön minden fáradságot, testi-lelki erőfeszítést, ami az eredményes és tiszteltet érdemlő munka, siker előfeltétele.

A kerékpáros arcán ott ül a diadalmas mosoly. Pillanatról pillanatra hogy marad el mellette a járó-kelő, a kerékpárt izzadtan gyűrő földi halandó, a szemindent látott országút és kilométerjelző k5. A jámbor falusi emberek csodálkozó tekintete kíséri. Ő folényesen mosolyog, szinte mondja: látjátok, így is lehet; nem kell izzadni, küzdeni, szenvedni.

Bizony-bizony, sokan utemes tempóban bandukolnak az életben, nyelik az országút portát és elfáradtan le-lelülnek, megtörlik poros, izzadságtól gyönyörözés homlokukat. Az út hozza, végeláthatatlannak tűnik fel, Mennek, mert cél vezeteli őket s elakarják azt érni. Nem mosolyognak folényesen, mert az életküzdő emberbecsülésére és tiszteltetre tanította őket. Semmihez sem jutottak ajándék képpen, csak munka és küzdelem árán. Nalunk nem a motor a hajtóerő és nem a kotel a célhoz juttató eszköz.

Ne csodálkozz hát, jámbor ember, poros országút és kilométerjelző k5, ha ilyesmit is látsz. A könnyű érvényesülésnek egy neme ez, semmi más! Nem fűződik hozzá semmi tiszteltet érdemlő emberi erőny, csak egy kis ügyesség kell hozzá és egy motoros, aki a kötelet a kézbe adja.
Erdélyi Károly.

A Múzeumbarátok Köre közgyűlése

A Debreceni Múzeumbarátok Köre most tartotta igazgatóválasztmányi és utána közgyűlést, melyen a távol levő Sesztina-Nagybáky Jenő elnököt dr. Seregély János ú. v. alelnök helyettesítette és meleg szavakkal köszöntötte a gyengélkedése miatt meg nem jelent elnököt, aki nagy tekintéllyel és alyai szeretettel dédelgeti ezt a Dérimúzeum javára munkálkodó, tisztán kulturális célkitűzésű egyesületet. Utána a közgyűlésen megjelent Nagybáky Antal, Debrecen város legújabb képviselőjét üdvözölte, mint a kör egyik legrégebb és legteljesebb tagját, akit magas kultúrérzeke és nemesen gondolkodó szíve az őt megillető hivatáshoz juttatott. Hivataltól elmentelük alkalmából köszöntötte dr. Szondy György, dr. Soós Béla, dr. Ferenczy Károly és dr. Balogh Sándor kör tagokat is.

Az ügyvezető alelnök jelentésében egybevetés megemlékezés hangzott el a kör elhunyt tagjairól, id. Balogh István földművelésügyi, szmerchányi Nagy Károly ny. miniszteri tanácsosról és dr. Oláh János ny. posta-igazgatóról. Elköltség miatt 18-an léptek ki a kör kebeléből, ezzel szemben az elmúlt 12 hónap alatt 58 új tag jelentkezett. A kör tagjainak száma jelenleg 339. Ez a szám kielégítő, ha meggondoljuk, hogy 1938 elején — a kör újjászervezése előtt — mindössze 30 tagot számlált.

A kör vezetősége az elmúlt évben öt ízben tartott a Dérimúzeumban tanulságos baráti összejöveteleket. A megjelent tagok minden egyes alkalommal, sőt most a közgyűlésen is az asztalokra kibelyezett igen értékes szakkönyvek, diszmutik, folyóiratok egész sorában gyönyörködtek, továbbá tájékozást kaptak az újabb és újabb múzeumi hírekről, szerzeményekről. Az összejöveteleken elhangzott előadásokat vagy felbontott képeket, vagy dallambemutatókat tették igen élénk és hangulatossá.

A közkevelő ismeretterjesztő előadások tartása mellett a kör tudományos kiadványokra is jelentékeny anyagi áldozatot hozott. A kör vezetősége az elmúlt évben a Hortobágyi Múzeum madárgyűjteményét egy igen ritka örvös lúd megszerzésével gyarapította. Így listán kulturális célra a kör 1547 pengőt áldozott s ezenfelül adminisztrációs költségei is voltak.

A közgyűlés egyhangúlag elfogadta Földes Lajos pénztáros évi jelentését a kör vagyoni állapotáról. A jövő évi munkaterv tárgyalása során különféle, főleg kulturális költségek fedetere pedig 1550 pengőt irányzott elő. Elmondhatjuk tehát, hogy a Debreceni Múzeumbarátok Köre, mely sok életrevaló tervet a háborús viszonyok miatt nem tudja megvalósítani, eredményes kulturmunkát végez városa és az egyetemes magyar művelődés javára. A közgyűlés dr. Nyireő István felszólalása után az ügyvezető alelnöknek elismerését és köszönetét fejezte ki.

806.000 külföldi németet telepítettek eddig haza a birodalomba

Most tette közzé jelentését a külföldi német népcsoport áttelepítését intéző bizottság. A jelentésből kiderült, hogy 1942. év végéig összesen 806.000 külföldi németet telepítettek haza a birodalomba. A visszatelepítési akció a végéhez közeledik. Az 1942-ben visszatelepítettek közül 18.500 Horvátországból jött, 19.000 Dél-tirolból, 6000 Franciaországból, 5514 a Szovjetunióból, 551 Szlovákiából és 144 Görögországból.

Kis história

Debrecen város lakossága 1819-ben 38.100 lélek volt, mely szám így oszlott meg felekezetek szerint: református 36.500, evangélikus 104, római katolikus 1420, görög katolikus 22, görög nem egyesült 11, zsidó 43.

Ezidőbeli történet a következő tanácsadás. Gr. Szapary József, a pozsonyi tankerület főigazgatója meglátogatta a nagyszombati iskolákat (1819. XI. 23.). Az iskolák oktatóinak figyelmébe ajánlotta: „Jöképpen a magyar nyelvnek szorgalmas tanulását”. Mintha szembekerült volna a főigazgatói intézkedéssel a Hatvani István-fele alapítvány deák (latin) nyelvű pályatetele, mely — hiforrásunk szerint — sorozatosan: teológiai, filozófiai, matematikai, fizikai, egyháztörténelmi kérdésre kívánt latinnyelvű feleletet. A pályatételre debreceni tanulók adhattak feleletet. Az ezerrfintony alapítvány kamatából négyvenkét frt. jutott jutalmazásra. Az 1816-iki filozófiai kérdésre két munka érkezett be. Nyertes volt **Elekes András** törökszentmiklósi illetőségű „a debreceni Collégiumban nyolcadik esztendő deák”.

Új könyvek

„ÚJ MAGYAR TÖRTÉNELEM”
Ha eddig csak a szigoruan vett tudományos körökben szerzett Török Pál nagybecsűlést munkásságának, nevének, az ideai könyvnappal megjelent egy kötetes magyar történeti ismertető és népszerűvé fogja tenni az olvasókörzség legzselebb rétegeiben is. Egy kötetben adja hazánk történetét úgy, hogy az nem száraz vázlatos, mindig teljes képet ad egy-egy korszakról. A modern történelemtudomány büszke lehet erre a munkára, amely szemponthainak gazdaságával nagyban hozzá fog járulni a magyarság történelmi műveltségének fejlődéséhez. Tanárok, diákok, egyetemi hallgatók velük együtt minden olvasó halás lehet azért az új történelemkönyvért frójának s a kladó Franklin-társulatnak.

„A MAGYARSÁG ÖSTÖRTÉNETE”
A legnagyobb hálával tartozunk a budapesti Tudományegyetem Magyarágtudományi Intézetének ezért az értékes és mindentekintben hégzagpótló kötetért. A nemzeti érzés mal megújulásában egyre nagyobb érdeklődés tapasztalható a magyarság östörténete iránt. Tanulmányok jelennek meg, viták folynak arról, hogy származása, nyelve, műveltsége s társadalmi rendje tekintetében milyen is volt a honfoglaló magyarság. Persze ezekben a vitákban, cikkekben igen sok a lalkus regényesség, jóindulatú tévedés, amely épp amikor fel akar világosítani, valójában félrevezet. Eppen azért komoly szükség volt egy olyan könyvre, amely a tudományos kutatás eredményeit foglalja össze, az ósmagyarság mindennemű problémájára vonatkozólag s amelynek megállapításait hitelesnek kell tekintünk. A Magyarágtudományi Intézet kiváló orientálistáinkat, Ligeti Lajos egyetemi tanárt bizta meg a kötet szerkesztésével s ő a magyar történelemtudomány s etnográfia legszármotévobb képviselőit gyűjtötte maga köré munkatársul a könyv megírásához. Így aztán bizvást elmondhatjuk e kötetről, hogy magában foglalja mindazt, amit a honfoglaló magyarságról tudhatunk és tudnunk kell.

Turista kirándulás Nyregy háza-Sóstóra, május 29-én. — A MTE nyírségi osztálya „emlékpadot avat” folyó hó 29-én, este 6 órakor Sóstófürdőn, melyre meghívta a debreceni osztály tagjait. Résztvevők Debrecenből 29-én délután 14.53 órakor indulnak. Részben pedig csak vasárnap délután jönnek vissza Debrecenbe. Vasúti díj oda-vissza 7.60 P. Vacsora a Sóstófürdőn személyenként 2.50 P + a kiszolgálás, háló díj személyenként 3.60 P. Jelentkezni lehet szombaton délig a pénztárosnál 14.10 telefonon. — Erre a kirándulásra a sátorlajnyhelyiek is jönnek. Turista kirándulás lesz Jádremetére „Mátyás-túrba” bekapcsolódva június 1-3 napján. Indulás Debrecenből kedden, június 1-én, délután félnyeg órakor, visszaérkezés pénteken reggel 7.20 órakor. Vasúti költség személyenként 21 pengő. Hálódíj 2.50 P. Étekezés részben panzióban, részben hátszakkból. Gyaloglás 14 kilométer naponta. Jelentkezni lehet szombaton délig a pénztárosnál 14.10 telefonszámon. Ezen a túrán a kolozsvári túristák is résztvesznek.

SPORT

Országos női sportbemutató

lesz május 30-án, vasárnap délután négy órai kezdettel, a nagyerdei Stadionban, a DEAC rendezésében, amelyen a debreceni középiskolák: a Dóczy gimnázium, tantóképző és polgári iskola, a Svetits gimnázium, tantóképző és ipariskola s a női kereskedelmi középiskola zenés szabad és ritmikai gyakorlatokkal, táncszemmel stb. vesznek részt, — ezenkívül az előbbi intézetek s az ország legjobb női versenyzőinek részvételével atletikai és szertorna versenyszámok, kézi és kosárlabda mérkőzés stb. lesznek bemutatva. A résztvevők neveit és a sportbemutató műsorát a helyi lapokban közölni fogjuk. Jgyek elővetelben válthatók Springer József könyvkereskedésében, — Plac u. 38. szám

A DVSC Ungvárról játszik vasárnap Ungvár válogatottja ellen. A csapat megállapításban veszi fel a küzdelmet az UAC-Rusj kombinálttal, mert több játékos sérülést örlt a vasárnapi BSZKRT mérkőzés után és így a vezetőség azokat a játékosokat állítja be, akik szombatig teljesen rendbe jönnek. A DVSC csapatára egyébként nagyon nehéz hét vár, tűzszünet programmal. Vasárnap az ungvári mérkőzés, csütörtökön, június 3-án, Debrecenben a DVSC—Szegedi VSE osztályozó mérkőzés, mely a BSZKRT mérkőzés után a legerősebb mérkőzés lesz a debreceni csapatnak, hiszen az SZVSE még a múlt évben az NB I-ben játszott, akkori játékos gárdáját nemcsak együtt tartotta, hanem erősítette is. A támadósrót Tihanyi II. irányítja, akit a legjobb magyar középcsatárnak tartanak. A szegedi mérkőzés után másnap vonatra ülhet a DVSC és Győrbe utazik, ahol a győri ETO csapatával veszi fel az osztályozó küzdelmet. Ez is nehéz mérkőzés lesz a szünet programtól és utazástól fáradt játékosoknak. Viszont, ha valamennyi mérkőzését sikerrel küzdi végig a csapat, emondhatja, hogy igazl bravurt csinált.

Amatőr rangadó mérkőzés lesz vasárnap az egyetemi sporttelepen. Hármás bajnoki mérkőzést rendeznek a DEAC pályán a debreceni csapatok. Délután 2 órai kezdettel PMAV—DMTE mérkőzés lesz János vezetésével. Négy órakor kerül lejátszásra a rangadó mérkőzés, a D. Villanygyár és MOVE Szabolcs II. között, a nyiregyházi csapat kérésére —, hogy még a délutáni vonattal elutazhassanak. Ezt a mérkőzést Kiss Ferenc vezeti. — 6 órakor játszik a DVSC II. a DEAC csapatával. Tasnádi játékevezetése mellett

A Leventebajnokságban ipariskola—Piarista gimnázium, MÁV Levente—Nyilastelep mér-

Legjobb tőkebefektetés!

Hajdúszoboszlón, a ma már világhírű fürdő közepén (Szarmay utca 2. sz.)

eladó 500-öltelek

Cim a kiadóban.

K Ö Z G A Z D A S Á G

"Van-e eladó lucernája?"

Séta a terményvásárrban

Szerda van. Terményvásár napja. Mégis alig lézeng egy-két szekér a kisállomás körüli terménypiacon.

Főleg a kisemberek, fuvarosok, fiakeresek szerzik itt be lovaiknak, jóságaiuknak a takarmányt.

Keves a takarmány a piacon. Mivel pedig nagyon kell, hát kapós is minden, amit felhoznak. Egy-egy szekérre öt-hat vevő is alkuszik.

Még minket is megkérdezik a piacon, nincs-e eladó lucernánk.

Mondják, sok vásár történik a piacon kívül is, sok esetben megvásárolják még a piacra jövet a szekér lucernát, szalmát, megmást kint az országúton.

Lucerna, még valami sásféle zöldtakarmány van csak a piacon, szalma nincs.

Egy zöld nyers lucernával megrakott szekér kanyarodik be a mázsaház mázsálójához. Kilenec máza a súlya szekereitől. A szekér három máza lehet.

Kilenc pengőt fizett a vevő érte mázsánként.

A mellettünk álló gazdakülsejű emberek számolják:

— Ötvennégy pengőt fizett érte. Ha megszárad, másfél-két máza lesz csak belőle. Harminc pengőjébe lesz hát száron...

Nézük a lucernát. Csakugyan olyan nedves, hogy hihelő: egyharmadára csökken a súlya, ha megszárad.

De kell a lucerna a vevőknek. Angoranyújai vannak, azokat eteli vele. Az angora pedig jól fizet, abból kifizetődik a magas áron vásárolt lucerna.

A gazdák beszélgetnek:

— Jó ez az eső?

— Jó...

— Különösen a bükkönynek.

— Annak a lucernának is jó, amit most kaszálnak.

— Bezeg, amit két hét előtt kaszáltak, az már majdnem kiszáradt...

— Odébb, a mázsaháznál a szemelő eső elől az eresz alá húzódtok a mázsabiztos, meg a

helypénzesedő. Ok mondják be széjletés közben:

— Hej, régen egy nap 400 méterünk is volt Most? 25—30 van egy nap, az is úgy, hogy a környékből idehoznak méretni szemet, meszel.

Azlan szóba kerül a maximális kérdés. Ez olyan téma, amiről sokat lehet beszélni, írni viszont keveset...

Közben még jobban elered az eső, a piac még jobban elnéptelenedik. Sétánknak vége.

Szerkesztői üzenetek

"Stradivari." Kizárólag szakértő tudja megbízhatóan megapapítani. Hozzák be Debrecenbe és mutassák meg hegedűszakértőknek.

Több édesanya. Tökéletesen igaza van. Levele nemes felfűgásról tesz tanubizonyoságot. Minden szavát aláírjuk. Csak azért nem foglalkozunk tovább kérdéssel, mert nem akarunk reklámot csinálni az illetőnek éppen azért, mivel magunk is az Önök állapontján vagyunk.

B. Nyilvánosan nem lehet foglalkozni a dologgal. B. levele magunk is illetékes helyre juttatjuk.

közések lesznek vasárnap, míg a Kereskedelmi-Református gimnázium mérkőzést előreláthatólag szombaton játszik le.

A góllövöllistán Zsengellér vezet 25 góllal, de szoroson nyomában vannak Kolláth 23, Csuberda 22, Jenőfi 21 gójjal.

A debreceni tanítóképzős járóvezetőjelölt vizsgája május 29-én délelőtt lesz, amikor a Felső tiszaí Labdarugó Szövetség helyiségében 15 jelölt tesz vizsgát.

A Szent István Kupa mérkőzéseket az idén is megrendezik. A Törökvést, ha kiesik az NB I-ből is meghívják a kupamérkőzésekre, mint alapító csapatot, — míg nyolcadik résztvevője a NAC és Vasas közül valószínűleg a Nagyvárad AC lesz. Ha a Ferencváros az idén harmadszor is, tehát végleg megnyerné Szendy Károly által alapított kupát, — akkor jövőre új díjat írnak ki.

A Vidék—Budapest válogatott mérkőzés július 4-én lesz Kolozsvárott.

A Ferencváros visszavonta a DIMÁVAG elleni óvását, melyet Gorondi Imre, debreceni játékvezető által megadott egyik gólmintát adott be.

A NAC mozgalmat indít a vidék teljes egyenjogúsága érdekében. Kéri, hogy legyenek vidéken is válogatott mérkőzések és az utazó csapat is részesüljön a mérkőzés jövedelméből.

Aldozósütőtűtökön, június 3-án

játsszák le a Magyar Kupa Középdöntőt, a Ferencváros—Cs. MOVE és Sal. BTC—Ujpest. A mérkőzéseket korábban kezdik, mert június 3-án este indul a magyar válogatott Szófiába, a bolgárok elleni mérkőzésre és a kupamérkőzéseken játszik a válogatott tagjai és tartalékaik közül Sárosi III., Rudas, Zsengellér, Szusza és Csuberda.

"Semmi lelkesedés nem volt a BSZKRT-ban — ellentétben a DVSC-vel" — mondja Csapka, a BSZKRT szaktanácsadója. — Ezen kívül olyan idegesen játszottak, mintha ők lettek volna a vendégek és nem a DVSC.

Levente labdarugó válogatott—Nyilastelepi Törökvést barátságos labdarugómérkőzés lesz ma délután 6 órai kezdettel a Böszörményi úti labdarugó pályán. A mérkőzést Vágó vezeti.

A levente labdarugó válogatott keret debreceni tagjai, ma pontosan félhat órára teljes felszereléssel jelenjenek meg a Böszörményi úti pályán.

Felkérem a DEAC hölgy- és férfi úszóit, hogy folyó hó 30-án vasárnap délután félhárom órakor a nagyerdői uszodában a bemutatón jelenjenek meg.

A rangadóra készülő D. Villanygyár tegnapi edzését elmosta az eső. A csapat ma, csütörtökön délután tart edzést és 5 órára a DEAC pályára valamennyi játékos megjelenését kéri.

APRÓHIRDETÉSEK

NYOMOZÓ IRODA

JÁNOSY magánnyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág u. 21. Telefon: 23-78. 1090 8. 9.

KOSZTOLÁNCZY magánnyomozó irodája megfigyel nyomoz. Lorántffy u. 19. 1812

GÁLOCSY legrégebbi nyomozó irodája országosan ismert. Zöldfa u. 3. sz. telefon: 28-72. 1931 9. 3.

ALKALMAZAST nyér férfi

HADIROKKANT munkaképes, legalább négy köznépis-kolával. Irodai munkára felvétetik. Bolváry szenttelep, Híd u. 16. közraktári udvar.

MŰSZERÉSZ- segédet és tanuló azonnal felveszek. Wesselenyi u. 1. 1811

NAPSZÁMOST és kifizető felveszek. Krisch kályhámester, Ispótyátfér 1. 455

FÖLDSZINTES egy-szobás házmesteri lakásom, házmester párral, hasonlóval elcserélem. Bethlen u. 14. 1940

ASZTALOS- segédet és tanuló azonnal felvétetik. Nagy, Burgundia u. 3. sz. 1936

KOCSIS szemétfuvarozáshoz felvétetik. Jelentkezés Szent Anna u. 5. autoszophon üzlet. 1930

SEGÉDMUNKÁST felvesz a Nagy Károly nyomda Piac u. 49. 1923

FÉRFI ápolót azonnal is, vagy elcséjére felvétetik. Jelentkezés délelőtt az idegklinikán. 1915

HÁZMESTERT lehetőséggel nyugdíjast alkalmazunk. Gebauer koporsó gyár, Híd u. 10. 1909

EGY fodrászsegédet felveszek. Szent Anna u. 14. sz. 1902

MEGBIZHATÓ öske-resztény kifizetőt alkalmazunk. Kostya ékszerész, Révész-tér 1. 1834

ALKALMAZAST nyér nő

JÓMUNKÁS hölgyfodrász kisasszonyt felvesz Soltész, Nap u. 27. 1838

FELSZOLGÁLÓ lakónálló főzóműködéses, feltétlenül megbízható, úriháza ajánlkozik. Hadház, Kisuj u. 37. 1907

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

EGY mindenes, hentlakó hosszabb bizonyítvánnyal felvétetik, Fischer, Csapó 89. 1896

KITÜNÖEN főző, par-ketthez értő mindenes szakácsnőt keresek. — Csakis megbízható jelöltekkel, jó bizonyítvánnyal. Központi drogéria, városháza. 449

ÜGYES bejárót azonnal felveszek. Kovács. MÁV intéző, Nagyvárad u. 13. 1925

JÓBB mindenes szobalányt keresek június 1-re dr Radó fogorvos, alföldi palota. Csapó u. 1. 1927

FŐZŐ mindenes kerek-Nagyfőrtára. Egyedül álló, rendszerető nő jelöltekkel, dr Arvay, Batthyány u. 10. 1906

AJANLAT

MIELŐTT arany, ezüst, briliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szelecsényi óra- és ékszerkereskedőnek, Sas u. 2. 1857 8. 25.

CIANOZ vizsgái, zsidó-sziklettel felelősséggel Kiss, Méliusz-tér 7. Telefon: 14-30 verestemplomnál. 606 11 4.

SZAPPANNAK való zsírt szappanra cserélek Pál János szappanmester, Kőcsei u. 8. 634. 11. 19

ARANYAT ezüstműt ékszereket, napi áron vesz Takács Sándorné, Piac u. 56. 209. 8. 2.

LEGOLCSÓBBAN kifogástalanul fest, tisztít. Welsz keimefőstő Arany János u. 29. 1900 vv.

CIANOZTASSON Csala cíánzó vállalattal. Lakásvizsgálások felelősséggel. Rákóczi u. 9. telefon: 14-27. 631 7. 1.

HASZNALT orakat veszek javított eladók. — Schiffmann Vendég ü. kisállomásnál. 1792 1. 3

ÖNKÉNTES URAK! Egyenruhára tiszta lenvászon érkezett. Tegdes, Kálvin-tér 19. 1870 8. 5.

SZÖRME bundákat javított alakított, festek. Veszek eladók Kováry szűcsmester, püspöki palota. L. 31. 593

HASZNALT varrógépet, rádiót vesz, elad, cserél Lévay, Kassa út 1. sz. telefon: 33-94. 635 6. 5.

KERÉKPÁRT, varrógépet, gramofont, szak-szerűen javít Roboz és Hamer, Piac u. 8. 545 8. 12.

TÖRÖTT gramofon lemezért 2.20-at fizetek. Villanykörte cseré 30 f. Biró, Hunyadi u. 22. 739 7. 3.

TOLLAT legmagasabb napi árban vesz Hangya tollgyűjtő telep. József kir. herceg u. 71. 1846

ARANYAT, ezüstműt és briliánsat napi árban veszek, Szelecsényi óra és ékszerkereskedő, Sas u. 2. sz. 1856 8. 25

JÓBB mindenes szobalányt keresek június 1-re dr Radó fogorvos, alföldi palota. Csapó u. 1. 1927

FŐZŐ mindenes kerek-Nagyfőrtára. Egyedül álló, rendszerető nő jelöltekkel, dr Arvay, Batthyány u. 10. 1906

HUSZ—harmincezer pengőt, értékálló ingatlanra, első helyre, üzleti haszonrészesedéssért kihelyezek. Ajánlatokat „Értékálló” jellegűre a kiadóba kérem. 1928

ELÉRTÉKTELENEDETT koronás névterékü régi részvényét, kötvényét és bankzálog leveleket vásárolok. Szakértő jellegűre a főkiadóhivatalba. 1813

„HOHNER” tangóharmonika eladó, — 48 basszusos Monostorpályi út 70. 465

RADIO javított évtizedes gyakorlattal, Szabó műszerész, Csapó u. 84. sz. telefon: 32-54. 1562. 5. 26

NINCSEN fényes kirkatunk, minden bürtöt oicsón adunk, Piac u. 71 udvarban. Brillné. 441 6. 30

HÁLOSZOBÁK konyhabútorok, sezionok oicsó áron, Löcsey bútor-üzlet, Eötvös u. 66. 1428 8. 20

KIS berakásos szalon-garnitúra, helyszűke miatt oicsón eladó. Kardos u. 9. 1904

BUTOROK ágyneműk és egyéb ingóságok oicsón eladók. Értekezni Rákóczi u. 27. ma délután 3—4-ig. 1933

FIGYELEM! Saját készítményű modern, konyhaberendezést festett hálószobát csak a készítőnél vegyes Arany János u. 1. (az udvarban.) 418

ÚJ és javított hencser eladó. Kandia u. 15. sz., keresztépület 2. 1920

AUTÓ MOTOR. KERÉKPÁR KERÉKPÁRT, villanyt szerel, javít Kerekes. Hatvan u. 4 (főpostával szemben). 598 6. 30.

KERÉKPÁRT segéd-motort rossz gumikkal is, ír, varrógépet, por-szívót veszek. Kőcsönzök, Soltész, Kálvin-tér 2. sz. 1172 7. 18.

ATADÓ ÜZLET, VENDEGLŐ KÖZPONTBAN szépen berendezett férőszámból szalon, betegség miatt 1200 pengőért azonnal átadók. Kossuth u. 61. 474

LAKÁSCSERE KETTŐSZOBÁS régi bérű, minden komforttal (víz, gáz bent) és teljes kényelemmel ellátott lakásomat elcserélném ugyancsak kertli három, vagy 4 szobás, komfortos lakással. Cím a kiadóban. 1462 vv.

KÖZPONTI fekvésű, első emeleti háromszobás modern lakásomat elcserélném 3—4 szobás, kertes modern lakással. Ajánlatokat „Földszint” jellegűre a kiadóhivatalba 463

ELCSERÉLNÉM város belterületén levő 20 pengős béru kisebb egy-szobás, konyhás, lakásomat, szintén városban levő nagyobb egy-szobás, konyhás. Érdeklődni Batthyány u. 17. László. 1937

ELCSERÉLNÉM vagongyárhoz, Demkéhez, városi faraktárhoz közel levő 2 szoba, konyhás kertli lakásomat 1—2 szoba, konyhás, esetleg fürdőszobás városival. Választ „Június” jellegűre a kiadóba. 476

BUTORORZOTT SZOBA KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szoba, nyaralásra, esetleg ellátás kiadó. Simonyi út 15. sz. 456

INTELLIGENS lakóház eladó. Értekezni lehet: Pécsi és Fapp ügyvédek, Iparkamara 10. sz. 1934

KIS bútorozott szoba, kosztal kiadó azonnal, vagy 15-ére. Honvéd u. 81. második ajtó. 1932

KÜLÖNBEJÁRATU elegánsan bútorozott parkettes szoba, elsőjére ágynemű nélkül kiadó. Vörösmarty u. 21. 1919

ELVÉSZETT CSERÉP ESZTER névre szóló elvesztett vásárlási könyvet megtalálási jutalom ellenében eljuttatni sziveskedjen — Piac u. 41. I. em. 1 ajtó. 468

GYERMEKKOCSI ELADÓ egy sötétkék mély stéppelt gyermek-kocsi, két új fotel s egy ebédlőasztal, Vilmos huszárezred u. 15. (volt Laktanya u.) 1905

INCATLANT KERES MEGVÉTELRE ÜZLETES házat keresek megvételre forgalmas helyen, város belterületén. 18—20 ezerig. Készpénzfizetés mellett Nagy, Szondi u. 5. 1910

ELADÓ HÁZHELY HÁZHELY mester-utcai templom mögött, körülkerítve, begyűmölcsősítve, Honvédtető 5. alatt, minden elfogadható áron eladó. Értekezni: Veres u. 11. szám vendéglőben. 471

FÜGGŐ 15-ös körégő lámpa eladó. Hatvan u. 24. házfelügyelőnél. 581

VIZTARTÁLY, hatszáz literes, vasgerenda 2 méteres, eladó. Erős Lajos u. 3. sz. 1924

SINGER varrógép, egy férfi és egy női cipő eladó Hatvan u. 68. 3. a. 1917

JÉGSZEKRÉNY nagy régi, garderober szekrény eladó. Deák Ferenc u. 5. 1911

GAZD. ESZKÖZ JOÁLLAPOTBAN levő járgányos szecskavagót keresek. Címet a pénztárnál kérem leadni. 1275 vv

HOMOKFUTÓ kocsi és egy gyermekfogó eladó. Széchenyi u. 21. 1912

GAZD. TERMÉNY LABON álló lucerna termését egész éven át átveszem. Címet a pénztárnál kérem leadni 1280

ELADÓ HAZ ELADÓ féház. Veres u. 11 alatt. Értekezni lehet ugyanott a vendéglőben. 470

Szerkesztő telelő: PÁLFI JOZSEF

Kiadástel: IFJ. SZICETHY GYULA

főszerkesztő-igazgató

Kiadja és nyomja a TISZANTOLI KÖNYV- és LAPKIADÓ R. T.

Felelős nyomdaigazgató: SZICETHY KAROLY